

Ο ΕΔΙΣΟΝ ΩΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΡΧΗΣ

Τὸ ὄνομα τοῦ ἐξόχου Ἀμερικανοῦ εἶνε γνωστόν εἰς πάντας, πολλάκις δὲ πολλά καὶ ἐν τῇ « Ἐστία » καὶ ἀλλαχοῦ ἐδημοσιεύθησαν περὶ τῶν θαυμασιῶν ἐφευρέσεων αὐτοῦ. Ἀλλὰ τὰ κατὰ τὸν ἰδιωτικόν του βίον, ἰδίως δὲ τὰ ἀφορῶντα εἰς τὸν παράδοξον τρόπον καθ' ὃν ἐνυμφεύθη καὶ εἰς τὸν καθ' ὅλου χαρακτηρισμὸν αὐτοῦ ὡς οἰκογενειάρχου εἶνε βεβαίως ἄγνωστα εἰς τοὺς πολλοὺς καὶ διὰ τοῦτο εὐχαρίστως θ' ἀναγνωσθῶσιν ὡς συνοψίζονται ἐνταῦθα ἐξ ἐκτενοῦς περὶ τοῦ μεγάλου ἐφευρέτου συγγραφεῆς:

... Ὁ Ἐδίσον ἦτο βιομήχανος, ἀλλ' ἐξηκολούθει πάντοτε τὰς ἐρεῦνας του καὶ ἐνεφανίζετο εἰς τὸ ἐργαστάσιόν του ἐφ' ὅσον μόνον ἀπητεῖτο ὅπως διατηρῆ ἐν αὐτῷ τὴν τάξιν καὶ ἐπαγρυπνῆ ὅπως ἡ ἐργασία τελεῖται κανονικῶς τὸ πνεῦμά του ἐπλανᾶτο ἀλλαχοῦ.

Καίτοι ἦτο αἰετοπερὶ ἀφηρημένος, παρατήρησεν ἐν τούτοις μεταξὺ τῶν αὐτόθι ἐργαζομένων νεάνιδά τινα, τὴν Μαρίαν Στίλβελ, ἧς ἡ γλυκεῖα καὶ συμπαθὴς φυσιογνωμία ἐνεποίησεν αὐτῷ ἐντύπωσιν. Παρόμοιος κατὰ τοῦτο πρὸς πάντας τοὺς ἔχοντας τὸν ἐγκέφαλον σφόδρα ἐξηρησιμῶν καὶ ἀσχολουμένους εἰς ὑπερβολικὴν διανοητικὴν ἐργασίαν, ὁ Ἐδίσον εἶχε διαγάγει βίον ἀγνότατον. Δὲν εἶχε λάθει καιρὸν νὰ σκεφθῆ περὶ γάμου, ὁ δὲ ἄσωτος βίος οὐδὲν εἶχε δι' αὐτὸν θέλγητρον. Ἀλλ' ἐπειδὴ πρέπει πάντοτε ἡ φύσις ν' ἀνακητήσῃ τὰ δικαιώματά της, ὁ ἐφευρέτης ὡς πάντες οἱ λοιποὶ ἐπλήρωσε καὶ αὐτὸς τὸν φόνον του εἰς τὸν ἔρωτα.

Τόσον ὀλίγον ἀνέμενε τὸ συμβᾶν, ὥστε ἀρκετὸς καιρὸς παρήλθε πρὶν ἐννοήσῃ τί συνέβαιεν ἐν τῇ ψυχῇ του. Μικρὸν κατὰ μικρὸν ἠσθάνθη ἐπιφοιτῶσαν εἰς τὸ πνεῦμά του τὴν εἰκόνα τῆς συμπαθοῦς νεάνιδος, ἧς ἡ ἀνάμνησις τὸν ἀπησχόλη ἐν τῷ μέσῳ τῶν τολμηροτάτων αὐτοῦ σκέψεων. Ἄντι νὰ βλέπῃ κατὰ τὰς ὄνειροπολήσεις του μόνον μηχανὰς, ἔβλεπε κυμαινομένην

ἐμπροσθέν του μίαν εἰκόνα, πάντοτε τὴν αὐτήν, ἣν μάτην ἐπειράτο ν' ἀποδιώξῃ.

Ἀνησύχησε σοβαρῶς. Οἱ πράγματι πεπρωτισμένοι ὑπὸ τοῦ ταλάντου τῆς ἐφευρέσεως δὲν δύνανται νὰ διαθέτωσιν ἐλευθέρως τὸν ἑαυτὸν των, ἀλλ' εἶνε δούλοι τῆς ἰδίας αὐτῶν μεγαλοφυΐας. Ἡ ἐργασία εἶνε δι' αὐτοὺς ἀνάγκη καὶ παραγούσιν ἀνακαλύψεις ὡς ἡ ῥοδῆ παράγει ῥόδα καὶ τὸ κλῆμα τῆς ἀμπέλου βότρυς. Ἄν τις περιπτώσῃς ἢ ἐμπόδιον παρακώλυση τὴν δραστηριότητά των, πάσχουσιν.

Ὁ Ἐδίσον κατεχόμενος ὑπὸ αἰσθήματος καθ' οὗ συνηθάνετο ὅτι ἠδυνάτεται νὰ παλαίσῃ, προέβη τάχιστα εἰς τὴν ἀπόφασιν. Ἐπορεύθη πρὸς τὴν καταγοητεύσασαν αὐτὸν εὐεῖδῃ νεάνίδα καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτὴν τοιοῦτοτρόπως περίπου:

— Δεσποινίς, μοῦ ἀρέσκετε· ἂν δὲν αἰσθάνεσθε καμμίαν ἀπέχθειαν πρὸς ἐμέ, φρονῶ ὅτι δυνάμεθα ν' ἀποτελέσωμεν ἐξαιρετον ἀνδρόγυνον. Θέλετε νὰ μὲ νυμφευθῆτε;

Ἡ Μαρία Στίλβελ ὡς γυνὴ βεβαίως εἶχε παρατηρήσει ὅτι ὁ προϊστάμενός της τὴν παρετήρει κάπως περισσότερον ἀπὸ τὰς ἄλλας ὅτε διήρχετο διὰ τῶν ἐργαστηρίων· ἀλλ' οὐχ ἤττον δὲν ἀνέμενε ποσῶς ν' ἀκούσῃ τόσον σαφῆ πρότασιν. Τὸ πρῶτόν της κίνημα ἐμαρτύρησε τὴν ζωηράν της ἐκπληξίν· ἠρυθρίασε καὶ ἔμεινεν ἀμηχανοῦσα, μὴ γινώσκουσα τί ν' ἀπαντήσῃ.

Ὁ Ἐδίσον τότε ἐπιθυμῶν νὰ τὴν καθησυχάσῃ καθ' ὄλοκληρίαν ἐπανάλαβεν:

— ὦ, μὴ ταράττεσθε, σὰς παρακαλῶ. Λάβετε καιρὸν νὰ σκεφθῆτε· συμβουλευθῆτε τὴν μητέρα σας καὶ μετὰ ὀκτῶ ἡμέρας ἔρχομαι καὶ μοῦ δίδετε ἀπάντησιν.

Μετὰ τοῦτο ἐχαιρέτισεν αὐτὴν εὐσεβάτως καὶ εὐχαριστημένος ἐκ τῆς ἐνεργείας του μετέβη εἰς τὸ σπουδαστήριόν του καὶ ἐπελήφθη τῆς ἐργασίας του μετὰ πλείονος ζέσεως.

ΘΩΜΑΣ ΕΔΙΣΟΝ

Ἡ ἀπόφασις τῆς Μαρίας Στίλβελ ὑπῆρξεν εὐνοϊκῆ πρὸς τὸν "Εδισον καὶ ὁ γάμος ἐτελέσθη ἐντὸς βραχυπρόθεσμης προθεσμίας.

Ἡ τελετὴ τοῦ γάμου ἐν Ἀμερικῇ δὲν ἐορτάζεται θορυβωδῶς ὡς παρ' ἡμῖν Ὁ ἱερεὺς εὐλογεῖ τὸ ζεῦγος ἐνώπιον τῶν μαρτύρων καὶ τῶν μελῶν τῆς οικογενείας, οἵτινες παρακαθηνται κατόπιν εἰς κοινὸν συμπόσιον· εἶτα οἱ νυμφιοὶ ἀπομένουσι μόνον ὅπως ἀνταλλάξωσι τὰς πρώτας τῶν ἐκμυστηρεύσεις, καὶ εἶτα ἀναχωροῦσιν εἰς μακρινὴν ἐκδρομὴν, μετέχοντες περιοδείας ἐκ τῶν γινομένων ἐκάστοτε ἐπὶ ἡλαττωμένῳ ναύλῳ, ἢ λαμβάνουσιν ἀμέσως κατοχὴν τοῦ οἴκου των.

Ὁ "Εδισον ὡς ἐπὶ πολὺ ταξιδεύσας δὲν εἶχεν ὄρεξινὰ ἐκδρομῆς εἰς μακρινὰς χώρας ὅπως διέλθη ἐκεῖ γλυκύτερον τὴν σελήνην τοῦ μέλιτος. Ὑψαρίστησε μετὰ τὸ πέρασ τοῦ γεύματος τοὺς μάρτυρας του, ἐχαίρεισε τὰ μέλη τῆς οικογενείας, ἐδέχθη τὰς εὐχὰς των, καὶ προσφέρων τὸν βραχίονα εἰς τὴν σύζυγον του ὠδήγησεν αὐτὴν εἰς τὸν οἰκίσκον, οὗτινος καθίστατο ἡ κυρία. Οὕτω ἀφ' οὗ ἐδείξε πρὸς αὐτὴν τὰ πάντα ἀπὸ τοῦ ὑπογείου μέχρι τοῦ ὑπερώου, ἐζήτησε τὴν ἀδειαν νὰ τὴν ἀφίση ἐπὶ τινὰς στιγμὰς διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ σπουδαστήριόν του καὶ βίψῃ ἐν βλέμμα ἐπὶ τινος περὶ αὐτὸν σπουδαιότητος, ἐφ' οὗ ἀπὸ τινῶν ἡμερῶν ἡσχολεῖτο.

— Ἡ ἀπουσία μου πολὺ ὀλίγον θὰ διαρκέσῃ, εἶπεν ἐν τῷ μεταξύ λάβε κατοχὴν τοῦ νέου σου κτήματος.

Ἡ κυρία "Εδισον, ἣτις ἐγίνωσκε πόσῃ σημασίαν ὁ σύζυγός της ἀπέδιδεν εἰς τὰς ἐργασίας του, δὲν ἀντέτεινε. Βοηθουμένη ὑπὸ τῆς ὑπερρετρίας της ἤρχισε νὰ διευθετῇ τὰ πάντα κατ' ἀρέσκειαν, χάρις δὲ εἰς τὴν ἀσχολίαν ταύτην τὴν τόσον εὐχάριστον εἰς τὰς καλὰς οἰκοκυρὰς ἐλησμόνησεν ἐπὶ πολλὴν ὥραν νὰ σκεφθῇ ὅτι ἡ ἀπουσία τοῦ συζύγου της παρετείνετο πάρα πολὺ.

Αἱ ὥραι παρήρχοντο καὶ ὁ "Εδισον δὲν ἐπανήρχετο.

Ἡ κυρία ἤρχισε ν' ἀνησυχῇ· ἤθελε νὰ μεταβῇ εἰς τὸ ἐργαστάσιον νὰ ἴδῃ διατὶ καθυστέρει, ἀλλὰ δὲν ἐτόλμα. Καθημένη μόνη εἰς τὴν αἴθουσαν, μὴ θελήσασα εἰς αἰδοῦς νὰ ἐμπιστευθῇ τὴν θλίψιν της εἰς τὴν θεραπαινίδα της, ἐκλαίει σιωπηλῶς ἀκούουσα τὰς ὥρας ἀλλεπαλλήλως κρουόμενας... Ἠρίθμησεν αὐτὰς μέχρι τοῦ μεσονυκτίου, διαλογιζομένη μετ' ἀγωνίας μήπως ἦτο ἡδὴ χῆρα πρὶν ἢ γείνη σύζυγος, ὅτε ἤκουσε κρουομένην τὴν θύραν τῆς οἰκίας. Ἠγέρθη δι' ἑνὸς ἀλματός καὶ εἶδε τὸν σύζυγον εἰσερχόμενον μειδιῶντα, εὐθυμον, μετὰ τὰ περιχειρίδια τοῦ λευκοῦ ὑποκαμίσου του κατερρυπωμένα καὶ μελανὰ ἐκ τῶν ὀξέων. Προφανῶς δὲν εἶχεν συνειδηθῆναι τοῦ μεγέθους τῆς ἐλλείψεώς του.

Ἴδου τί συνέβη: Ὁ "Εδισον εἰσῆλθεν εἰς τὸ σπουδαστήριόν του μετὰ τὴν ἰδέαν νὰ μείνῃ μόνον ἐκεῖ ἐπὶ τινὰς στιγμὰς. Ἀλλ' ἐπιληφθεὶς τῆς ἐργασίας τάχιστα ἐλήσμονησε καὶ τὴν ὥραν καὶ τὴν ὑπόσχεσίν του. Τὸν νεόνυμφον ἀντικατέστησεν ὁ ἐφευρέτης. Τὸ πείραμα ὅπερ ἐξηκολούθει παρουσιαζέτο μετὰ νέα φαινόμενα σπουδαιότατα. Ἄτινα τὸν ἀπασχολοῦν ἐξ ὀλοκλήρου. Οὐδὲ βροντὴν θὰ ἤκουεν! Ὅτε ἡ νύξ ἐπῆλθεν, ἤναψεν μηχανικῶς τὸ φωταερίον καὶ θὰ ἔμενον ἴσως ἐκεῖ μέχρι πρωίας ἀνευ τυχαίας τινὸς συμπτώσεως.

Εἰς τῶν φίλων του, ὅστις εἶχε χρησιμεύσει αὐτῷ τὴν πρωίαν ὡς μάρτυς κατὰ τὴν γαμήλιον τελετὴν, διῆλθε τὴν ἐσπέραν του ἐν τῷ θεάτρῳ. Ἐπιστρέφων εἰς τὴν οἰκίαν του καὶ διερχόμενος περὶ τὸ μεσονύκτιον πρὸ τοῦ ἐργοστασίου τοῦ "Εδισον εἶδε τὰ παράθυρα τοῦ σπουδαστηρίου φωτισμένα καὶ μὴ γνωρίζων τί νὰ ὑποθέσῃ εἰσῆλθεν.

— Πῶς, ἀκόμη εἶσαι ἐδῶ αὐτὴν τὴν ὥραν, κακόμοιρε; εἶπεν αὐτῷ εἰσερχόμενος.

— Διατὶ ὄχι; ἀπήντησεν ἀφελῶς, τί ὥρα εἶνε;

— Μεσονύκτιον.

— Μ' ἀρέσει νὰ ἐργάζωμαι τὴν νύκτα, διότι

ἔχω περισσοτέραν ἡσυχίαν.

— Καὶ ἡ γυναῖκά σου;

— Ἄ, Θεὸς μου! ἀλήθεια!... ἐνυμφεῖσθαι τὸ πρωῖ... τί ἀφηρημάδα!... Ἄν δὲν ἤρχεσο, δὲν εἰσεύρω καὶ ἐγὼ ποῖαν ὥραν θὰ ἐγύριζα εἰς τὸ σπίτι. Τὸ πείραμα ἦτον ἐξαισιον!

Ἐν βίπῃ ὀφθαλμοῦ τὸ ἀερίοφως ἐσβέσθη καὶ μετὰ τινὰς στιγμὰς ὁ "Εδισον διηγεῖτο ἀφελῶς πρὸς τὴν σύζυγον του, τὴν ἀπίστευτον ἀφίρεισιν ἧς ἐγένετο θῆμα. Καὶ διηγήθη τὰ πάντα μετὰ τὴν ἀγνότητα, ὥστε ἡ Μαρία ἠναγκάσθη νὰ τὸν συγχωρήσῃ.

Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἡ κυρία "Εδισον ἐξοικειώθη σὺν τῷ χρόνῳ μετὰ τὰς ἀφαιρέσεις τοῦ συζύγου του. Ποσάκις ἀντὶ νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν κατὰ τὴν ὥραν τοῦ γεύματος, ἐπανῆλθε τὴν πρωίαν μετὰ τὸν στόμαχον κενόν, ἐξηνητλημένος ἐκ τοῦ κόπου, ἀλλὰ πάντοτε φαιδρός! Ἡ σύζυγος ἐφευρέτου πρέπει νὰ ὑποταχθῇ, νὰ ὑποφέρῃ ἄλλην ἐπιβλητικὴν ἀντιζήλον: τὴν περιέργειαν, τὴν ἀνάγκην τοῦ μανθάνειν, τὸν πρὸς τὴν ἐπιστήμην ἔρωτα· τὸ φρονιμώτερον εἶνε νὰ ὑπομένῃ εὐθύμως τὸ πραγματ. Τοῦτο δ' ἐπραξε ἡ Μαρία Στίλβελ, ὁ δὲ σύζυγός της, ὅστις παρεκτός τοῦ ἐλαττώματος αὐτοῦ εἶνε ὁ κάλλιστος καὶ ὁ θελκτικώτατος τῶν ἀνθρώπων, εἰς ἄκρον τὴν εὐγνωμονεῖ διὰ τοῦτο.

Ἐκ τοῦ γάμου αὐτοῦ ἐγεννήθησαν δύο τέκνα, ἓν ἄρρεν καὶ ἓν θῆλυ. Ὁ "Εδισον ὠνόμασε τὸ πρῶτον Dot καὶ τὸ δευτέρον Dash. Dot ἀγγλιστὶ σημαίνει τὸ σημεῖον τῆς τελείας καὶ Dash τὴν παύλαν. Ὁ "Εδισον ἠθέλησε διὰ τοῦτο νὰ δείξῃ

τὴν πρὸς τὴν τηλεγραφικὴν τέχνην ἀγάπην του, διότι τὰ δύο ταῦτα σημεῖα εἶνε ὡς γνωστὸν ἐν χρήσει εἰς τὴν τηλεγραφικὴν ἀνταπόκρισιν.

Ὅσοι εἶδον τὸν "Εδισον μόνον ἐντὸς τοῦ σπουδαστηρίου του ἔχουσι ἀτελῆ ἰδέαν. Γνωρίζουσι τὸν ἐπιστήμονα, τὸν ἐφευρέτην· ἀλλ' ὅπως ἐκτιμήσωσι καλῶς τὸν ἄνδρα πρέπει νὰ τὸν γνωρίσωσι κατ' οἶκον.

Πρὸς τοῦτο παραδίδομεν τὸν λόγον εἰς μαθηματικὸν τινὰ, ὅστις πρὸ ὀλίγων ἐτῶν κατελέγετο μετὰ τῶν συνεργατῶν τοῦ διασῆμου ἐφευρέτου. Ὁ νέος οὗτος ἔγραφε πρὸς τὸν γυναικῶδες φίλον του σπουδάζοντα ἐν Γαλλίᾳ τὴν ζωγραφικὴν, ἐκ δὲ τῆς ἀγγλιστῆς γεγραμμένης ἐπιστολῆς του παραλαμβάνομεν τὰ ἐξῆς:

« Ἐφθάσα εἰς Μενλο—Πάρκ τὴν Κυριακὴν· εἶχα προαναγγεῖλαι τὴν ἀφίξίν μου καὶ ἀνεμενόμην. Ἐπληροφόρηθην εἰς τὸν σταθμὸν καὶ ἐζήτησα νὰ μοὶ δεῖξωσι τὸν δρόμον. Μετ' ὀλίγον ἐφθάσα εἰς ἀγροτικὴν τινὰ ἔπαυλιν ἐκτάκτου ἀπλότητος.

» Ἐκρούσα τὴν θύραν καὶ μετὰ τινὰς στιγμὰς ἀνὴρ τις ἐνδεδυμένος ἀπλοῦστατα, φέρων ἐμβάδας εἰς τοὺς γυμνοὺς πόδας, μετὰ τὴν κόμην ἐν ἀταξίᾳ, μετὰ τὴν ὄψιν γελαστὴν, ἤλθε νὰ μοὶ ἀνοιξῇ· ἦτο ὁ "Εδισον.

» Εἶπα τὸ ὄνομά μου καὶ πάραυτα αὐτὸς—μὲ εἰσήγαγε, μετὰ ἐδέχθη λίαν ἐγκαρδίως, μοὶ παρουσίασε τὴν σύζυγον του, ἣτις εἶνε γυνὴ ἀξίεραστος, καὶ μοὶ εἶπε δεικνύων δύο παιδιὰ, ἐν

ἄρρεν καὶ ἓν κοράσιον, ἀτινα ἐβλεπον ἐξ ἀποστάσεως τὸν ταράττοντα τὴν διασκεδασίαν των ξένον:

» — Ἄν ἐπιτρέπετε, θὰ συνομιλήσωμεν αὐριον περὶ τῆς ὑποθέσεως διὰ τὴν ὁποίαν ἤλθετε. Σήμερον εἶνε δι' ἐμὲ ἡμέρα ἀναπαύσεως, καὶ ἀνήκει αὕτη ἐξ ὀλοκλήρου εἰς τὰ τέκνα μου. Μ' εὐρίσκετε ἐν τῷ μέσῳ μάχης. Γώρα εἶνε ἀνακωχή, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον αἱ ἐχθροπραξίαι θὰ ἐπαναληφθῶσιν.

» Τῷ ὄντι ὁ Dot καὶ ἡ Dash ἐξοικειωθέντες μετ' ὀλίγον μετὰ τὴν φυσιογνωμίαν μου, ἣτις δὲν εἶνε καὶ τόσον φοβερά, ὡχυρώθησαν ὀπισθεν τοῦ καναπέ, ἐξ οὗ πατήρ των ἐπροσποιεῖτο ὅτι ἤθελε νὰ τοὺς ἀποδιώξῃ καὶ τὸν ἀπέκρουσαν ῥίπτοντες κατὰ κεφαλῆς αὐτοῦ μετὰ ὄσσην δύναμιν εἶχον αἱ μικραὶ των χεῖρες τὰ προσκεφάλαια, ἀτινα εἶχον ἀρπάσει. Ἦτο ἀληθινὴ εὐχαρίστησις ν' ἀκούη τις τὰς φαιδρὰς κραυγὰς τῶν παιδιῶν καὶ τοὺς γελάτους τοῦ πατρὸς, ὅστις διεσκέδαζεν ὅσον καὶ αὐτὰ.

» Ὀλοκλήρον τὸ ἀπόγευμα κατηναλώθη εἰς διαφόρους παιδιὰς, χωρὶς ὁ "Εδισον νὰ δεῖξῃ τὴν παραμικρὰν κόπωσιν.»

Οὕτω διέρχεται ὁ καιρὸς κατὰ πᾶσαν Κυριακὴν. Ὁ ἐπιστήμων, ὁ ἐφευρέτης ἐξαφανίζεται ἀντικαθιστάμενος ὑπὸ φιλοστοργωτάτου οικογενειάρχου. Τὸ ἐντελῶς ἐξυρισμένον πρόσωπόν του καὶ ἡ ἀφελὴς ἔκφρασις του, ὅσάκις δὲν εὐρίσκεται εἰς τὸ ἐργαστήριόν του, τὸν κάμνον ἐνίοτε νὰ φαίνεται ὡς ὁ πρωτότοκος ἀδελφός των τέκνων του, μετὰ ὄσσην προθυμίαν συμμερίζεται τὰς παιδιὰς των.

ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ.

ΟΥΡΑΝΙΑ

ὑπὸ Καμίλλου Φλαμμαριδὸν

Συνέχεια, τῆς σ. 113

Οἱ ἀστέρες περιβάλλουσι τὴν γῆν. Ἡ Γῆ εὐρίσκεται εἰς τὸν οὐρανόν. Ὁ "Ελπίστος καὶ ἡ σύντροφός του τὸ συνησθάνοντο ἐντελῶς καὶ ἐπ' οὐδενὸς ἄλλου ἐπουρανίου κόσμου ἴσως δὲν ἐζη στενότερον συνδεδεμένον ζεῦγος ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐν τῷ ἀπείρῳ.

Ἐν τούτοις ἀνεπαίσθητος, χωρὶς καὶ ὁ ἴδιος νὰ τὸ ἐννοήσῃ ὁ νεαρὸς φιλόσοφος ἐπανέλαβε βαθμηδόν, κατὰ τμήματα τὰς διακοπείσας μελέτας του, ἀναλύων ἡδὴ τὰ πραγματὰ μετὰ βαθέως αἰσθήματος αἰσιοδοξίας, ἀγνώστου πρότερον αὐτῷ μετ' ὅλην τὴν ἐμφυτον ἀγαθότητά του, ἀποκρούων τὰ σκληρὰ συμπεράσματα διότι τῷ ἐφαίνοντο προερχόμενα ἐξ ἀτελοῦς γνώσεως τῶν αἰτίων, θεωρῶν τὰ πανοράματα τῆς φύσεως καὶ τῆς ἀνθρωπότητος ὑπὸ νέον φῶς. Καὶ αὐτὴ ἐπίσης ἐπανέλαβεν ἐν μέρει τοὺλάχιστον τὰς σπουδὰς, ἃς εἶχεν ἀρχίσει ἀπὸ κοινοῦ μετ' αὐτοῦ· πλὴν αἰσθημά τι νέον, ἀπειρον ἐπλήρου τὴν ψυχὴν της καὶ τὸ πνεῦμά της δὲν εἶχε πλέον τὴν αὐτὴν ἐλευθερίαν διὰ τὴν διανοητικὴν ἐργασίαν.

Ἀπασχολημένη ἐκ τῆς στοργῆς ἐκείνης πασῶν τῶν στιγμῶν πρὸς ἓν ὄν, ὅπερ εἶχεν ἐξ ὀλοκλήρου κατακτήσει, ἐβλεπε δι' αὐτοῦ καὶ μόνου καὶ ἐνήργει μόνον δι' αὐτό. Κατὰ τὰς γαληνίους ὥρας τῆς ἐσπέρας, ὅτε ἐκκλήτο πρὸ τοῦ κλειδοκυμβάλου ὅπως ἐκτελέσῃ μονωδίαν τινὰ τοῦ Σοπέν, ἦν ἐξεπλήττετο ὅτι δὲν εἶχεν ἐννοήσει προτοῦ ν' ἀγαπήσῃ, εἴτε ὅπως συνοδεύσῃ διὰ τῶν ἤχων ἐνῶ ἐψάλλε μετὰ τὴν διαυγῆ καὶ εὐήχον φωνὴν της τὰ νορβηγικὰ ἄσματα τοῦ Γρηγ ἢ τοῦ Μπούλ ἢ τὰς μελωδίας τοῦ Γκουνώ, ἐφραίνετο αὐτῇ, ἀκουσίως ἴσως, ὅτι ὁ ἀγαπητός της ἦτο ὁ μόνος ἀκροατὴς ὁ ἰκανὸς νὰ ἐννοήσῃ τὰς ἐμπνεύσεις ἐκείνας τῆς καρδίας. Πόσας ὥρας εὐχαρίστους διῆλθεν ἐν τῇ εὐρυχωρῇ βιβλιοθήκης τῆς ἐν Πασσὺ οἰκίας ὁ "Ελπίστος ἐξηπλωμένος ἐπὶ διθανίου, ἀκολουθῶν ἐνίοτε διὰ τοῦ βλέμματός τας ἰδιοτρόπους ἐλικας τοῦ ἐκ τουρκικοῦ καπνοῦ σιγάρου του, ἐνῶ ἐκείνη ἀφιερμένη εἰς τὰς ἀναπολήσεις τῆς φαντασίας της ἐψάλλε τὸ γλυκύ Saetergientens Sondag τῆς πατρίδος της, τὸν

κῶμον τοῦ *Dor Zouar*, τὴν *Almyra* τοῦ Λαμαρτίνου, ἢ περιφέρουσα ἐπὶ τῶν πλήκτρων τοὺς ἐπιθεξίους δακτύλους τῆς διέχεεν εἰς τὸν ἀέρα τὸ μελωδικὸν ὄνειρον τοῦ μινουέτου τοῦ Βοκερίνη!

Τὸ ἔαρ εἶχεν ἤδη ἐπέλθει. Κατὰ τὸν μῆνα Μαΐον ἐνεκαινίσθησαν ἐν Παρισίοις αἱ ἐορταὶ τῆς Παγκοσμίου Ἐκθέσεως, περὶ ὧν ἐλέγομεν ἐν ἀρχῇ τῆς παρούσης διηγήσεως, τὰ δὲ ὑψώματα τοῦ ἐν Πασσὺ κήπου ἐφιλοξέουν τὴν Ἐδέμ τοῦ ζεύγους τῶν ἐραστῶν. Ὁ πατὴρ τῆς Ἰκλέας, ὅστις εἶχε μεταβῆ αἴφνης εἰς Τύνιδα, εἶχεν ἐπανέλθει μετὰ συλλογῆς ἀραβικῶν ὄπλων διὰ τὸ ἐν Χριστιανικῆ μουσεῖον του. Προϋτίθετο νὰ ἐπανακάμψῃ μετ' ὀλίγον εἰς Νορβηγίαν καὶ εἶχεν ἀποφασισθῆ ὑπὸ τῆς νεαρᾶς Νορβηγίδος καὶ τοῦ φίλου τῆς νὰ τελεσθῶσιν οἱ γάμοι τῶν εἰς τὴν πατρίδα τῶν τὴν ἐπέτειον τῆς ἡμέρας τῆς μυστηριώδους ὀπτασίας.

Ὁ ἔρωσ τῶν ἀπεῖχεν ὡς ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεώς του ἀπὸ πάντων τῶν χυδαίων συνοικισίων, ἀτινα στηρίζονται τὰ μὲν ἐπὶ τῆς βαναύσου ὕλικῆς ἡδονῆς, τὰ δὲ ἐπὶ τῶν κατὰ μᾶλλον ἢ ἥττον ὑποκεκρυμμένων συμπερόντων. Τὸ ἀνεπτυγμένον πνεῦμα τῶν τοὺς ἀπεμόνου εἰς τὰς ἀνωτέρας σφαίρας τῆς σκέψεως, ἢ ἀθρότης τῶν αἰσθημάτων τῶν τοὺς ἐκράτει ἐντὸς ἀτμοσφαιρας ἰδανικῆς, ἔνθα πάντα τὰ τὰ βάρη τῆς ὕλης ἐλησμονοῦντο. ἢ ἀκρα εὐαισθησία τῶν νεύρων τῶν, ἢ τρυφερά λεπτότης τῶν ἐντυπώσεων τῶν τοὺς ἐβύθιζεν εἰς ὀπτασίας, ὧν ἡ ἡδονὴ ἐφαίνετο ἀτελεῦτης. Ἐὰν ἀγαπῶσι καὶ εἰς ἄλλους κόσμους, ὁ ἔρωσ αὐτόθι δὲν εἶνε βαρύτερος, οὔτε ἀθρότερος τοῦ ἔρωτός τῶν. Διὰ τὸν φυσιολόγον θὰ ἦσαν ἀμφοτέροι ζῶσα μαρτυρία τοῦ γεγονότος ὅτι, παρὰ τὴν χυδαίαν γνώμην, ἢ εὐχαρίστησις προέρχεται ἐκ τοῦ ἐγκεφαλοῦ, τῆς φαιδρότητος τῶν ἐντυπώσεων ἀνταποκρινομένης πρὸς τὴν ψυχικὴν εὐαισθησίαν τοῦ ὄντος.

Οἱ Παριῖοι ἦσαν δι' αὐτοὺς ὄχι πόλις, ὄχι κόσμος, ἀλλὰ τὸ θέατρον τῆς ἀνθρωπίνου ἱστορίας. Ζῶντες αὐτόθι ἐβλεπον τοὺς ἐξαφανισθέντας αἰῶνας. Αἱ παλαιαὶ συνοικίαι αἱ μὴ εἰσέτι καταστραφείσαι ἐκ τῶν νεωτέρων μεταβολῶν, τὸ Ἄστυ, ἢ παλαιὰ πόλις μετὰ τοῦ ναοῦ τῆς Παναγίας καὶ τοῦ Ἁγίου Ἰουλιανοῦ τοῦ Πτωχοῦ, οὐ οἱ τοίχοι ἐνθυμίζουσιν ἀκόμη τὸν Χιλδερϊκὸν καὶ τὴν Φρεδεγόνδην, αἱ παλαιαὶ οἰκίαι ἔνθα κατόκησαν Ἀλβέρτος ὁ Μέγας, ὁ Δάντης, ὁ Πετράρχης, ὁ Ἀβαϊλάρδος, τὸ παλαιὸν Πανεμιστήμιον, τὸ προγενέστερον τῆς Σορβόννης, τὸ κοινόδιον τοῦ Ἁγίου Μερῦ με τοὺς σκοτεινοὺς δρομίσκους του, ἢ μονὴ τῆς Ἁγίας Γενοβέρας, ὁ Ἁγιος Γερμανὸς τῶν Λειμώνων, ἀνάμνησις τῶν Μερβιγγίων, ὁ Ἁγιος Γερμανὸς Ὁξερροά, οὐ ὁ κώδων ἐσήμανε τὸ σύνθημα τῆς σφαγῆς τοῦ Ἁγίου Βαρθολομαίου, τὸ ἀγγελικὸν Παρεκκλή-

σιον τοῦ ἀνακτόρου τοῦ Λουδοβίκου Θ', πάσαι αἱ ἀνάμνησις τῆς ἱστορίας τῆς Γαλλίας ὑπῆρξαν ἀντικείμενον τῆς εὐλαβοῦς αὐτῶν ἐπισκέψεως. Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ πλήθους ἀπεμονοῦντο ἐν τῇ θεωρίᾳ τοῦ παρελθόντος καὶ ἐβλεπον ὅτι οὐδεὶς σχεδὸν δύναται νὰ ἴδῃ.

Οὕτως ἡ ἀπέραντος πόλις ἐλάλει πρὸς αὐτοὺς τὴν γλῶσσαν τοῦ παρελθόντος εἴτε ὁσάκις βεβουθισμένοι μετὰ τῶν χιμαϊρῶν, τῶν γρυπῶν, τῶν στύλων, τῶν κιονοκρανῶν, τῶν ἀραβουργημάτων τῶν πύργων καὶ τῶν στοῶν τοῦ ναοῦ τῆς Παναγίας ἐβλεπον ὑπὸ τοὺς πόδας τῶν τὴν ἀνθρωπίνην κυψέλην ἀποκοιμιζομένην ἐν τῇ ὀμίχλῃ, εἴτε ὁσάκις ὑψόμενοι ἐτιμᾶλλον προσεπάθουν ἀπὸ τῆς κορυφῆς τοῦ Πανθέου νὰ ἀνασχηματίσωσι τὸ παλαιὸν σχῆμα τῆς πόλεως τῶν Παρισίων καὶ τὴν ἀναμέσον τῶν αἰῶνων ἀνάπτειν τῆς ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῶν Ῥωμαίων αὐτοκρατόρων τῶν κατοικοῦντων εἰς τὰς Θέρμας μέχρι τοῦ Φιλίππου Αὐγούστου καὶ τῶν διαδόχων του.

Ὁ ἥλιος τοῦ ἔαρος, τὰ ἀνθούντα λείρια, αἱ χαρμόσυνοι πρωΐαι τοῦ Μαΐου πλήρεις ἄμμάτων πτηνῶν καὶ νευρικῶν διεγέρσεων ἐξώθουν αὐτοὺς ἐνίοτε μακρὰν τῶν Παρισίων εἰς ἀσκοπον περιπλάνησιν ἀνά τοὺς λειμῶνας καὶ τὰ δάση. Αἱ ὥραι παρήρχοντο ὡς ἡ πνοὴ τῆς αὔρας· ἢ ἡμέρα ἐξηφανίζετο ὡς ἐνύπνιον καὶ ἢ νυξ ἐξηκολούθει τὸ θεῖον ὄνειρον τοῦ ἔρωτος. Εἰς τὸν περιδινούμενον κόσμον τοῦ Διός, ἔνθα αἱ ἡμέραι καὶ αἱ νύκτες εἰσὶ πλέον ἢ δις ταχύτεραι ἢ ἐδῶ καὶ δὲν διαρκοῦσιν οὔτε κἂν δέκα ὥρας, οἱ ἐρασταὶ δὲν βλέπουσι τὰς ὥρας τῶν παρερχομένων γοργότερον. Τὸ μέτρον τοῦ χρόνου ἐγκρατεῖ ἐν ἡμῖν.

Ἐσπέραν τινὰ ἀμφοτέροι ἐκάθητο ἐπὶ τῆς ἄνευ θωρακίου στήνης τοῦ πύργου Σεβρέξ, καθήμενοι ἐγγύτατα ἀλλήλων εἰς τὸ μέσον αὐτῆς, ὁπῶθεν φαίνεται ἐξ ὕψους ἄνευ τινὸς ἐμποδίου πάσα ἢ περίξ τοποθεσία. Ὁ χλιαρὸς ἀήρ τῆς κοιλάδος ἀνῆρχετο μέχρι αὐτῶν πεπληρωμένος ὑπὸ τῶν ὀξέων ἀρωμάτων τῶν πλησιοχώρων δασῶν. Ἡ ὑπολαίς ἦδεν εἰσέτι καὶ ἡ ἀηδὼν ἐγυμνάζετο ἐν τῇ αὐξοῦσῃ σκοτιᾷ τῶν ἀλσῶν εἰς τὸ μελωδικὸν αὐτῆς πρὸς τοὺς ἀστέρας ἄσμα. Ὁ ἥλιος εἶχε δύσει πρὸ μικροῦ ἐντὸς ἀπαστραπτούσης λαμπρῆς χρυσοῦ καὶ πορφύρας, μόνῃ δὲ ἡ Δύσις ἔμενε φωτιζομένη ὑπὸ ζωηροῦ εἰσέτι φωτός. Τὸ πᾶν ἐφαίνετο ἀποκοιμιζόμενον εἰς τοὺς κόλπους τῆς ἀπεράντου φύσεως.

Ὡχρὰ ὁπωσοῦν, ἀλλὰ φωτιζομένη ὑπὸ τοῦ φωτός τοῦ πρὸς δυσμὰς οὐρανοῦς ἡ Ἰκλέα ἐφαίνετο ὡσεὶ διαπερωμένη ὑπὸ τοῦ φωτός καὶ φωτιζομένη ἐσωτερικῶς, τῶσον ἢ σὰρξ τῆς ἦτο διαυγῆς, ἀθρά, ἰδεώδης. Μετὰ τὰ ὄμματα πλήρη ἀτμώδους χαυνότητος, μετὰ τὸ μικρὸν παιδικὸν στόμα ἐλαφρῶς διανεωγμένον ἐφαίνετο ἐκστατικῶς θεωμένη τὸ φῶς τῆς δύσεως. Ἐρειδομένη

ἐπὶ τοῦ στήθους τοῦ Ἐλπίστου, περιβάλλουσα τὸν τράχηλόν του διὰ τῶν βραχιόνων τῆς, ἀφιέτο εἰς τὴν βέμβη τῆς, ὅτε ἀστὴρ διὰ τῶν διήλθεν ἀκριβῶς ἀνωθεν τοῦ πύργου. Ἡ νεάνις ἀνεκίρησεν, δεισιδαίμων οὔσα ἐν μέρει. Ἡδὲ οἱ λαμπρότατοι τῶν ἀστέρων ἀνέτελλον εἰς τὸ βάθος τοῦ οὐρανοῦ: πολὺ ὑψηλά, σχεδὸν εἰς τὸ ζενίθ, ὁ Ἀρκτούρος, χροιάν ἔχων κιτρινήν ὡσεὶ χρυσοῦ καὶ φαινοτάτος πρὸς τὴν Ἀνατολήν, ὑψηλὰ ἐπίσης, ἢ Λύρα ἀσπίλος τὴν λευκότητα, πρὸς βορρᾶν ἢ Αἶξ, πρὸς δυσμὰς ὁ Κάστωρ, ὁ Πολυδεύκης καὶ ὁ Προκύων. Ἡρχίζον ἐπίσης νὰ διακρίνωσιν οἱ ἐπτὰ ἀστέρες τῆς μεγάλης Ἀρκτου, ὁ Στάχυς τῆς Παρθένου, ὁ Ῥήγουλος. Ἀνεπισθῆτως, ἀνά εἰς οἱ ἀστέρες ἤρχιζον νὰ στίξωσι τὸ στερέωμα. Ὁ πολιτικὸς ἀστὴρ ἐδείκνυε τὸ μόνον ἀμετακίνητον σημεῖον τῆς οὐρανοῦ σφαίρας. Ἡ σελήνη ἀνέτελλε μετὰ τὸν δίσκον ὑπέρυθρον, ὁπωσοῦν ἠλαττωμένον ἔνεκα τῆς φθίνουσης αὐτῆς φάσεως. Ὁ Ἄρης ἔλαμπε μετὰ τοῦ Πολυδεύκου καὶ τοῦ Ῥηγουλοῦ εἰς τὸ νοτιοδυτικὸν μέρος: ὁ Κρόνος εἰς τὸ βορειοανατολικόν. Τὸ λυκόφως ὑπεχώρει βραδέως πρὸ τοῦ μυστηριώδους βασιλείου τῆς νυκτός.

— Δὲν νομίζεις, εἶπεν, ἡ Ἰκλέα, ὅτι ὅλοι αὐτοὶ οἱ ἀστέρες εἶνε ὡσὰν τόσοι ὀφθαλμοί, οἵτινες μᾶς παρατηροῦσιν;

— Ὁφθαλμοὶ οὐρανοῦ ὡς οἱ ἰδικοί σου. Τί ἄλλο δύναται νὰ ἴδωσιν ἐπὶ τῆς γῆς ὠραιότερον ἀπὸ σέ . . . καὶ ἀπὸ τὸν ἔρωτά μας;

— Καὶ ὅμως! . . . ὑπέλαβεν αὐτὴ.

— Ναί, καὶ ὅμως ὁ κόσμος, ἢ οἰκογένεια, ἢ κοινωνία, τὰ ἔθιμα, οἱ νόμοι τῆς ἠθικῆς καὶ τόσα ἄλλα ἀκόμη. . . Ἐνωῶ τὸν λογισμόν σου. Ἐλησμονήσαμεν ὅλα αὐτὰ ὑπακούοντες μόνον εἰς τὴν ἔλξιν, ὅπως ὁ ἥλιος, ὅπως ὅλοι αὐτοὶ οἱ ἀστέρες, ὅπως ἡ ἀηδὼν ἠτις ψαλλεῖ, ὅπως ἡ φύσις ὑλόκληρος. Μετ' ὀλίγον θ' ἀποδώσωμεν τὸ πρέπον εἰς τὰ κοινωνικὰ ἔθιμα καὶ θὰ δυνηθῶμεν δημοσίᾳ νὰ διακηρύξωμεν τὸν ἔρωτά μας. Θὰ εἴμεθα τότε εὐδαιμονέστεροι; Εἶνε δυνατόν νὰ εἶνε τις περισσότερον εὐδαίμων ἀφ' ὅσον εἴμεθα ἡμεῖς κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην;

— Εἶμαι ἰδική σου, ἀπήντησεν ἡ νεκ. Ἐγὼ δὲν ὑπάρχω: ἐξηφανίσθη ἐντὸς τοῦ ἔρωτός σου, ἐντὸς τῆς εὐτυχίας σου, καὶ δὲν ἐπιθυμῶ τίποτε, οὐδὲν πλέον. Ὅχι. Ἐσκαπτόμην βλέπουσα τοὺς ἀστέρας, τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοὺς οἵτινες μᾶς παρατηροῦσι καὶ διελογιζόμεν πού εὐρίσκονται σήμερον ὅλοι οἱ ἀνθρώπινοι ὀφθαλμοὶ οἵτινες τοὺς ἐθεώρησαν ἀπὸ μυριάδων ἐτῶν, ὡς πράττομεν ἡμεῖς τὴν ἐσπέραν ταύτην, πού εἶνε ὅλοι αἱ καρδίαι αἵτινες ἐπαλλοῦν ὡς πάλαι κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην ἢ καρδία μας, πού εἶνε ὅλοι ἐκεῖνοι αἱ ψυχαὶ αἵτινες συνηνοῦντο εἰς ἀτελευτήτους ἀσπαρμοὺς ἐν τῷ μυστηρίῳ τῶν παρελθουσῶν νυκτῶν.

— Ὅλα ταῦτα ὑπάρχουσιν. Οὐδὲν δύναται νὰ καταστραφῇ. Συνδέομεν τὸν οὐρανὸν μετὰ τὴν γῆν καὶ ὀρθῶς ποιοῦμεν. Εἰς πάσαν ἐποχὴν, μεταξὺ πάντων τῶν λαῶν, μεταξὺ πασῶν τῶν δοξασίων, ἢ ἀνθρωπότης πάντοτε ἀνεζήτησεν εἰς τὸν ἕνα στρον αὐτὸν οὐρανὸν τὸ ἀπόκρυφον τοῦ προορισμοῦ τῆς. Προεμάντευε τοιοῦτοτρόπως τὴν ἀλήθειαν. Ἡ Γῆ εἶνε ἀστὴρ τοῦ οὐρανοῦ ὅπως ὁ Ἄρης καὶ ὁ Κρόνος οὗς βλέπομεν ἐκεῖ πέραν, χῶραι τοῦ οὐρανοῦ ἄσημοι φωτιζόμενοι ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ἡλίου ὑφ' οὗ καὶ ἡμεῖς, ὅπως πάντες αὐτοὶ οἱ ἀστέρες οἵτινες εἶνε ἀπομεμακρυσμένοι ἡλιοι. Ὁ λογισμὸς σου διερμηνεῖ ὅτι ἡ ἀνθρωπότης ἐσκέφθη ἀφότου ὑπάρχει. Πάντα τὰ βλέμματα ἀνεζήτησαν εἰς τὸν οὐρανὸν τὴν ἀπάντησιν εἰς τὸ μέγα αἰνίγμα καὶ ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν τῆς μυθολογίας ἢ Οὐρανία ἦτο ἡ ἀπάντησασα.

«Αὐτὴ δὲ, αὐτὴ ἡ ἔνθεος Οὐρανία θ' ἀπαντᾷ πάντοτε. Αὐτὴ κρατεῖ εἰς τὰς χεῖράς τῆς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, αὐτὴ μᾶς κάμνει νὰ ζῶμεν εἰς τὸ ἄπειρον. . . Ἄλλως τε ἢ ἐν αὐτῇ προσωποποίησι τῆς μελέτης τοῦ σύμπαντος, τὸ ποιητικὸν τῶν ἡμετέρων προγόνων αἰσθημα, δὲν σημαίνει ὅτι ἠθέλησαν νὰ συμπληρώσωσι τὴν ἐπιστήμην διὰ τῆς ζωῆς, τῆς χάριτος καὶ τοῦ ἔρωτος; Αὐτὴ εἶνε ἡ κατ' ἐξοχὴν μούσα: ἢ καλλολογῆς φαίνεται λέγουσα ἡμῖν ὅτι διὰ νὰ ἐνοήσωμεν πραγματικῶς τὴν ἀστρονομίαν καὶ τὸ ἄπειρον πρέπει. . . νὰ εἴμεθα ἐρωτευμένοι.

Ἡ νυξ ἤδη ἐπήρχετο. Ἡ σελήνη ἀνυψομένη βραδέως εἰς τὸν πρὸς ἀνατολὰς οὐρανὸν διέχεεν εἰς τὴν ἀτμοσφαίραν λάμψιν, ἠτις ἀνεπισθῆτως ἀντικαθίστα τὴν λάμψιν τοῦ λυκόφωτος, ἡδὲ εἰς τὴν πόλιν, ὑπὸ τοὺς πόδας τῶν, ἀνωθεν τῶν συστάδων τῶν δένδρων καὶ τῶν ἐρειπίων σῶτα τινὰ ἐνεφανίζοντο τῆδε κάκεισε. Οἱ δύο ἐρασταὶ ἀνηγέρθησαν καὶ ἔστησαν ὀρθοὶ εἰς τὸ κέντρον τῆς κορυφῆς τοῦ πύργου στενῶς ἐνηγκαλισμένοι. Ἦτο ὥρα καὶ ἡ νεάνις μετὰ τὴν μορφήν περιβαλλομένην ὡσεὶ ὑπὸ αἴγλης, ὑπὸ τῆς κόμης τῆς, ἢς οἱ βόστρυχοι ἐκυμαίνοντο ἐπὶ τῶν ὤμων: ῥιπαὶ αὔρας ἐκρινῆς μεστὰ εὐωδιῶν ἴων, καρποφύλλων, λειριῶν, βόδων ἀνῆρχοντο ἐκ τῶν πλησιοχώρων κήπων. Ἡ ἐρημία καὶ ἡ σιγὴ περιεκύκλουν αὐτοὺς. Μακρὸν φίλημα, τὸ ἑκατοστὸν τοῦλάχιστον τῆς θωπευτικῆς ἐκείνης ἡμέρας συνήνωσε τὰ χεῖλη τῶν.

Ἡ νεάνις ἀκόμη ἐρρέμβαζεν. Παροδικὸν μειδιάμα ἐφώτισεν αἴφνης τὸ πρόσωπόν τῆς καὶ ἐξηφανίσθη ὡς παρερχομένη ὀπτασία.

— Τί σκέπτεσαι; ἠρώτησεν ὁ Γεώργιος.

— Ὡ, τίποτε. Μία ἰδέα ἐγκόσμιος, βέβηλος, ἐλαφρὰ ὁπωσοῦν μοὶ ἐπῆλθεν. Τίποτε.

— Ἀλλὰ τί; εἶπεν ὁ νέος ἐναγκαλιζόμενος αὐτὴν.

[Μετάφρασις X.]

Ἐπείκει συνέχισι

ΜΗΤΡΥΙΑ

Διήγημα

Συνέχεια ἴδις σελίδας 116.

Πόσον υπερέφανος τὴν συνώδευε καθ' ὁδόν, χαίρειτων μὲ μειδιάμα θριάμβου, ὡς ἔάν ὁ κόσμος ἐγνώριζε δυνάμει τίνος θυσίας εἶχεν εἰς τὸ πλευρόν του μίαν νεάνιδα τόσον ὠραίαν, ἥδη μὲ τὸν πολλῷ γλυκύτερον σύνδεσμον τῆς στοργῆς! . . . Πόσον ἤρεμος ἀπήρχετο μεθ' ἐκάστην πρὸς αὐτὴν συνομιλίαν, πόσον γαλήνιος κατεκλίνετο μετὰ τὴν συνήθη τῆς ἐσπέρας συναναστροφήν! Μία ἀκόμη συμβουλή πολυτίμος, ἔν ἀκόμῃ φίλτρον ἀνυπόκριτον καὶ ἀθῶον εἰς τὴν ζωὴν του. . . Καὶ τὸν ἐρωτᾷ ἂν ἦνε εὐτυχῆς! Καὶ πῶς νὰ μὴ ἦνε;

Καὶ ἦτο μὲν ἀληθὲς ὅτι τὸ οἰκοδόμημα τῆς εὐτυχίας ταύτης ἀνωκοδομήθη ἐπὶ ἐλπίδων ψευθειῶν, ἐπὶ ὀνείρων φροῦδων, ἐπὶ παθῶν ἐροίζωμένων, τὰ ὅποια ἀπέσπασε, συνετάραξε καὶ ἰσοπέδωσεν ἡ ἀμείλικτος πάλη. . . Ἦτο ἀληθὲς ὅτι, μεθ' ὅλην τὴν σημερινὴν γαλήνην, ὑπῆρχε μία κυρία Ἐλλιὸτ φυλάττουσα ἀκόμῃ εἰς τὴν μνήμην τῆς τῆς παλαιᾶς του ἐξομολογήσεως καὶ τίς οἶδε πόσα σκεπτομένη. . . καὶ μία θεία Ἀναστασία μὴ ἐνοοῦσα νάποθᾶλη τὴν συνοφρῶσιν τῆς καὶ μουρμουρίζουσα ὡς ἐκ προκαταλήψεως ὅτι ἦτο πολὺ νεὰ ἢ νύμφη, πολὺ νεὰ. . . Ἦτο ἀληθὲς ὅτι ἡ Ἐρμινία ἔλαβε τὴν ἐπιστολὴν του ἐκείνην, ἐφ' ἣ τὴν ὀρα μετενόει πολὺ, χωρὶς νάπαντήση, χωρὶς νά ὑπαινιχθῆ καὶ περὶ αὐτῆς. . . ἀλλὰ τί πρὸς ταῦτα; Ἦ συνέσεις — ἔλεγε — θὰ κατεκρήμνιζεν εἰς τὸ βᾶθος τὰς μικρὰς ταύτας κηλίδας καὶ θὰ τὰς ἐξήλειπε βαθυμυδόν, πρὶν ἤθελε προφθάσει καμμίαν ἐξ αὐτῶν νά παράσχη πράγματα εἰς τὸ μέλλον, νὰ ἐπιδειξῆ τὴν σκανδαλωδὴν αὐτῆς ὕψιν.

Ἐστηρίχθη ἐπὶ τῶν κυγαλίδων τοῦ ἐξώστου, στρέψας τὰ νῶτα πρὸς τὸ πανόραμα τῆς νυκτός. Διὰ τῆς ἀπέναντι ἐξωθύρας ἐβλεπεν ἔν τμημα τῆς αἰθούσης τοῦ χοροῦ, περιπλασιούμενον μετὰ τῶν κρυσσῶν τοῦ παραπετάσματος. Τὸ φῶς ἀπὸ τοῦ ἐπιχρῶσου πολυελαίου προσπίπτων ἐπὶ τῆς βυσσίνης ἐπιπλώσεως, προὐκάλει μεγαλοπρεπεῖς καὶ εὐαρέστους σελαγισμούς. Ἐφαίνετο ἔν ἀνάκλιτρον στενὸν ἐπὶ τοῦ τοίχου, ἐφ' οὗ ἐκάθητο μία κυρία μεσήλιξ ἔν τῷ μέσῳ δύο κυρίων. Ὁ εἰς ἦτο ὁ πατήρ του, ἔφθανε μέχρις αὐτοῦ ὁ γλυκὺς ψίθυρος τῆς φωνῆς του καὶ ὁ ἦχος τοῦ φαιδρου τοῦ γέλωτος. . . Εἰς τὴν ἄλλην γωνίαν ἀπωτέρω ἐκάθητο ἡ θεία Ἀναστασία, τῆς ὁποίας τὴν ἀνεξήγητον φλυαρίαν, ἤκουεν ὁ λαμπρὸς ἐκεῖνος Ἀγαμέμνων Ζιβρᾶς, ἰστάμενος παρ' αὐτῆς ὑποκλινέστατα, μὲ τὸν διπλωματικὸν του μονύελον καὶ δύο κομβία ἐπὶ τοῦ στήθους, λάμποντα μακρόθεν. . . Εἰς τὸν βραχίονα ἐνὸς κυρίου περιεφέρετο ἡ ἀγαθὴ κυρία Ζιβρᾶ, πολὺ ἰσχνὴ καὶ πολὺ λευκὴ πάντοτε. . .

Ἀπέναντι ἐφαίνετο ὁ εὐρύς διάδρομος μὲ βᾶθος σκοτιζόμενον βαθμηδόν, μὲ δύο θύρας ἀντιμετώπους, μετὰ τῶν ὁποίων παρετηρεῖτο ζωηρὰ κατὰ τὰ διαλείμματα κυκλοφορία ἔν συνεχεῖ καὶ ἀντιθέτῳ ρεύματι. Καθηγηταί, ἀξιωματικοί, διπλωμάται, ὁ ἐκ συγγενῶν ὡς ἐπιτοπολὺ διαπρεπῆς καὶ ἐκλεκτὸς κόσμος. . . Οἱ κύριοι εἰσῆρχοντο εἰς τὸ καπνιστήριον· αἱ νεάνιδες μὲ ἀνοικτοχρόους στολάς, κομψαὶ καὶ σεμναὶ εἰς τοὺς βραχίονας τῶν χορευτῶν τῶν, εἰσῆρχοντο εἰς τὸ κυλικεῖον. Μίαν στιγμὴν ἐφάνη ἐρχομένη καὶ ἡ Ἐρμινία κατὰ ψιθυρίσασα εἰς τὸν φραγκοφόρον ὑπηρέτην, τὸν ὅποιον συνήνητησεν εἰς τὴν διάβασίν τῆς. Ἡ λευκὴ αὐτῆς ἐσθῆς δὲν ἦτο ἡ πλουσιωτέρα, ἀλλ' ἡ ἐπιβλητικωτέρα ὄλων· εὐθὺς ἐφαίνετο ἡ βασίλισσα τοῦ οἴκου καὶ τοῦ χοροῦ. Ὅταν εἰσῆλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν, περιεστοιχῆθη ὑπὸ ὀμίλου νέων κυρίων, προθύμων εἰς κολακείας καὶ φιλοφρονήσεις. Ὅποια εὐχαρὶς ἀφέλεια! Ὅποση εὐγένεια εἰς τὴν στάσιν τῆς, εἰς τὸ μειδιάμα τῆς, εἰς πᾶν κίνημα τῆς, εἰς πᾶσάν τῆς λέξιν! Μακρόθεν τὴν ἐθαύμαζεν ὁ Παῦλος· τὸ λευκὸν βρασιλιανὸν ῥιπιδίον, τὸ ὅποσον ἀνεκίνει λαλοῦσα, ἐφαίνετο ἀναψῆχον καὶ αὐτόν. . . Καὶ τὸν ἠψφραῖνε ὁ θόρυβος τῆς ἐορτῆς, ὅστις ἐξεχύνετο, δονῶν ἐλαφρῶς τοὺς κρυσσοὺς τοῦ παραπετάσματος. . . καὶ τὸν ἐμείθεν ἡ εὐωδία τῶν ἀνθέων, ἣν ἀνέπνεε μὲ τὴν δροσερὰν αὐραν τῆς νυκτός. . .

Μετ' ὀλίγον εἰσώρμησεν εἰς τὸν ἐξώστην ἡ μικρὰ Ἀνθή, χαρίεσσα, γελαστὴ ὑπὸ βραχύτατον ῥοδόχρουν ἐνδυμα, μὲ τὴν ὀλόμαυρον κόμην χυμμένην ἐπὶ τῶν ὤμων.

«Μπα! ἔδῳ εἶσαι, καλὲ Παῦλε, κ' ἐγὼ σέ ζητῶ.»

— Ἀνθή! ἀκόμῃ δὲν ἐπῆγες νὰ κοιμηθῆς; Ποῦ εἶνε ἡ κυρία Ἐλλιὸτ;

— ὦ, νὰ χαρῆς. . . ἄφησέ με λιγάκι ἀκόμη! Ἡ μαμά μου ἔδωκε τὴν ἀδειαν ἀπόψε ἐξαιρετικῶς. . . Μὴ θέλῃς νὰ περιορισθῶ ἀπὸ τὸρα. . .

— Ἀς ἦνε. . . ἀλλὰ νὰ μὴ φεύγῃς ἀπὸ κοντὰ ἀπὸ τὴν κυρίαν Ἐλλιὸτ, ἀκοῦς;

— ὦ, ὄχι! Μιὰ στιγμὴ τὸρα ἔφυγα, ποῦ ἦλθα νὰ σε ζητήσω. Ἐλα γιατί σέ θέλει ἡ Λουκία.

— Ποῦ εἶνε;

— Ἐλα, πᾶμε νὰ σου δείξω. . .

Καὶ λαβοῦσα ἐκ τῆς χειρὸς τὸν παρέσυρεν εἰς τὴν αἴθουσαν. Διέσχισαν οὕτω τὸ πλήθος, προκαλοῦντα συμπαθητικὰ μειδιάματα τὰ ἡγαπημένα ἀδελφία, γελῶντα δὲ καὶ αὐτὰ διὰ τὴν παράδοξον ὀρμὴν, καὶ ἐφθασαν μέχρι τῆς ἐσχατίας. Ἐδῶ ἐπὶ χαμηλοῦ σκιμποδοῦ, ὑπὸ τὸν ἐπιχρῶσον

κηροστάτην, ἀνεπαύετο, μόνῃ τὴν στιγμὴν ἐκείνης, ἡ δεσποινὶς Λουκία Χρυσῶ. Ἦτο χαριεστάτη μελαγχροινὴ, στίλβουσα ἐξ ἐλαφροῦ ἰδρωτός καὶ περιάγουσα τῆδε κάκεισε δύο ὄμματα, μεγάλα ὡς Ἀθιγγανίδος, πλήρη ζωῆς, ἀνήσυχα, οὐδαμοῦ δυνάμενα νὰ ἐπαναπαυθῶσιν. Ὅταν εἶδε τὸν Παῦλον ἐρχόμενον τὰ προσῆλθωσεν ἐπ' αὐτοῦ μ' ἔκφρασιν ἀλγεῖνου παραπόνου.

«Εὐγέ σας! Φαντασθῆτε, νὰ ἦμαι μόνῃ ἐδῶ-κάτου καὶ σεῖς νὰ ρεμβάζετε εἰς τὸ μπαλκόνι!» τῷ εἶπε, δεικνύουσα διὰ τοῦ μεταξωτοῦ μανδηλίου, τὸ ὅποσον ἐκράτει, μίαν ἔδραν πολὺ πλησίον τῆς, ἐπὶ τῆς ὁποίας εἶχεν ἀφίσει τὸ ῥιπιδίον τῆς.

«Δὲν ἔχετε πολὺ δίκην. Μιὰ στιγμὴ ὄργηκα νὰ πάρω λιγάκι ἀέρα. . .»

— Ἄ, μὴ σας δυσαρέστησα ποῦ σας ἐφώναξα;

— Ὅχι δά, μὲ συγχωρεῖτε. . . Ἡ εὐχαρίστησις, τὴν ὁποίαν αἰσθάνομαι πλησίον σας, δὲν ἔπρεπε νὰ σας διαφεύγῃ. . . Ἀλλὰ βλέπω, ζεσταίνεσθε. . . θέλετε νὰ βγοῦμε μαζὶ εἰς τὸ μπαλκόνι;

— Εἶνε καὶ ἄλλοι ἐξώ;

— Ὅχι, κανεὶς.

— Τότε ἄς μείνουμε' ἐδῶ καλλίτερα, σὰς παρακαλῶ. Εἰξέρω μερικὸς συκοφάντας καὶ δὲν θέλω νὰ δώσουμε ὕλην εἰς τὴν γλώσσαν των. . . Δὲν εἰξεύρετε πόσα διεδόθησαν ἐναντίον μας;

— Νά σας πῶ, δὲν δίδω βᾶσιν εἰς τὰ λόγια τοῦ κόσμου. . . Πήγαινε, Ἀνθή μου, νὰ βρῆς τὴν κυρίαν Ἐλλιὸτ. . . Ὅταν ὁ σέβασμός καὶ ἡ ἀθωότης ὑπάρχουν εἰς τὴν φιλίαν μας, τί ἔχουμε, παρακαλῶ, νὰ φοβηθοῦμε; Μᾶς ἀρέσει νὰ μένουμε μόνοι καὶ νὰ συνομιλοῦμεν. Ἐστω. Διότι τάχα εἶμαι νέος καὶ εἴσθε κόρη δὲν ἔχουμε τὸ δικαίωμα νὰ μας συνδέη συμπάθεια καὶ ἐκτίμησις;

— ὦ, τί λόγος! δὲν τους ἀφίνετε; . . .»

Ἡ συνομιλία αὕτη, ὄλοεν παρατεινομένη, δὲν εἶνε ἀθῶα, ὅσον φαίνεται. Καὶ οἱ δύο εἶνε ὀλίγον ἔνοχοι. Τὴν κόρην φαίνεται ὅτι ἐμάγευσαν οἱ γαλανοὶ ὀφθαλμοὶ τοῦ Παύλου καὶ ὅτι συνέλαβεν ἤδη περὶ αὐτοῦ τὰ κολακευτικώτερα ὄνειρα. Πρὸς τὰς διαθέσεις ταύτας, μὴ ἐπιμελῶς ἀποκρυπτομένης ἀπὸ τίνος χρόνου, καὶ ὁ νέος δὲν ἔμεινε ἀπαθής. Ἡ Λουκία ἦτο τόσον θελκτικὴ! . . . Ἐπειτα ἔν τῇ κενότητι, εἰς τὴν ὁποίαν εὕρισκετο αὐτὰς τὰς ἡμέρας ἡ καρδία του, ἂν ἐζήτηι νὰ τὴν πληρώσῃ διὰ τοῦ εὐκόλου, τοῦ ἐλαφροῦ τούτου ἐρωτος, ἡ προσπάθεια δὲν ἦτο βεβαίως ἄφρων, οὐδ' ἡ ἀσφάλεια περιττή. . . Καὶ ἤρχισε νὰ παρέχῃ δείγματα συμπαθείας, τρυφερωτέρας τοῦ δέοντος, καὶ ἤρχισε νάταποκρίνηται ὡσεὶ παίζων εἰς τοὺς ὑπαινιγμούς τῆς καὶ εἰς τὰ βλέμματά τῆς. Ὁ ἔρωτος των, ἐκ τῶν κοινῶν ἐκείνων καὶ ἀκινδύνων ἐρώτων τῶν αἰθουσῶν, οὔτινες δὲν ἔχουσιν ἀποτελέσματα, οὔτε ἀφίνουσι ζωηρὰς ἀναμνήσεις, ἐξεδηλοῦτο ἥδη μετ' ἐναργείας. Πρὸ

πάντων ἀπόψε. . . Ὁ διάλογός των, ἐν τῇ ἐγκαρδίῳ αὐτῶν ἀπομονώσει, παρετάθη καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦ διαλείμματος καὶ παρετίετο ἀκόμη, ἐν ᾧ ἤδη ἡ ὀρχήστρα ἀνέκρουε βαλισμὸν καὶ παρήλαυνον ἐνώπιόν των περιδινούμενα τὰ ζεύγη. . . Τὰς χαριτολογίας διεδέχθη ἡ περιπάθεια, φράσεις τελειούμεναι δι' ἀποσιωπητικῶν, μ' ἐλαφροὺς στεναγμούς, ἀπαγομένους ἐπὶ τῶν ἤχων τῆς μουσικῆς. Ὁ εἰς ἀπεκάλυπτεν ὅτι ἡ Λουκία ἦτο πλασμένη δι' ἐρωτα. . . ἡ ἄλλη ἐπίθετο ὅτι ὁ Παῦλος ἦτο πλασμένος διὰ γάμον. Καὶ τὰ αἰσθήματα ταῦτα ἐσμίκρυνον βαθμηδόν τὴν μετὰ τῶν ἀπόστασιν. . .

«Θέλετε νὰ χορεύσουμε;

— Ὅχι, Παῦλέ μου, νὰ ζῆτε! Εἴμεθα τόσον καλὰ ἐδῶ! Βλέπετε, κανεὶς δὲν μας παρατηρεῖ, κανεὶς δὲν προσέχει εἰς ἐμᾶς. Ἐχουμε τὴν εὐκαιρίαν νὰ ποῦμε ὅ,τι θέλουμε. . . εὐκαιρία, ποῦ ποῖός ζέρει πότε θὰ μας ξαναδοθῇ. . .»

— Εὐχαριστῶ ἐμαντεύσατε τὴν ζωηροτέραν μου ἐπιθυμίαν. Ἄν ἤξεύρατε πόσην εὐτυχίαν αἰσθάνομαι αὐτὴν τὴν στιγμὴν! . . .»

Καὶ ἔλαβε τὴν χειρὰ τῆς, μικρὰν παχουλὴν χεῖρα, εὐαρέστου ἀφῆς, ἐσφιγμένην ἐντὸς τοῦ λευκοῦ χειροκτίου. . . Ὁμίλου ἀπὸ πολὺ πλησίον. Τὸ μελαγχροινὸν καὶ τὸ ξανθὸν πρόσωπον ἐκλινον ἐπ' ἀλλήλων, ὡς ἔάν ἤθελον νὰ προσεγγίσωσι τὰ χεῖλη.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην διήρχετο ἡ Ἐρμινία χορεύουσα. Ὁ Παῦλος τὴν εἶδε καί, κατὰ τὴν τρυφερὰν συνήθειαν ἐκάστης των συναντήσεως, ἠθέλησε νὰ τὴ προσμεδιάσῃ. Ἀλλ' εἰς τὸ μειδιάμα του δὲν ἀπήνησεν ἐκείνη. Σοβαρὰ, σχεδὸν ἀργία, ἔρριψε πρὸς αὐτὸν ἔν βλέμμα. . . ἔν βλέμμα μόνον. . . καὶ ἐμακρόνθη.

Ὁ Παῦλος τὰ ἔχασεν. Εὐθὺς ἀπέσυρε τὴν ἔδραν του πρὸς τὰ ὀπίσω καὶ ἀφῆκε τὴν χεῖρα, τὴν ὁποίαν ἐκράτει, ὡς ἔάν αἰφνης ἐπυρακτώθη. Ἡ λέξις ἐκόπη εἰς τὰ χεῖλη του καὶ τὸ μειδιάμα του ἀντικατέστησεν ἔκφρασις τρόμου, ὡς ἔάν κατεφωρᾶτο ἐγκληματῶν.

«Τί ἐπάθατε;» ἠρώτησεν ἡ Λουκία περιβλέπουσα, ὡς οὐδὲν ἐξ ὄλων τούτων ἐνοοῦσα.

«Τίποτε. . . φαίνεται ὅτι ἐξεχαστήκαμε καὶ ἡ στάσις μας ἐκινῶσε τὴν προσοχὴν. Ἡ μητέρα μου ἔκαμε νεῦμα.»

— Μπα; . . . σεῖς πταῖτε! . . . ποῖός σὰς εἶπε νὰ πλησιάζετε τόσον πολὺ; Ἐγὼ τὸ πιστεύω ὅτι μ' ἀγαπᾶτε καὶ χωρὶς τῶσας ἐνδείξεις. . .»

Ὁ νέος προσεπάθησε νὰ φαιδρυνθῇ, ἀλλὰ ματαιῶς. Ἡ ταραχὴ του καὶ ἡ ἀνησυχία του ἠΰξανον ὄλοεν. Δὲν ἐδύνατο πλέον νάπαντᾷ εἰς τὴν νεάνιδα, ἀλλ' οὐδ' εὕρισκε τῶρα θέλγητρον εἰς τὴν ὀμίλιαν τῆς, εἰς τὸν ἐρωτα τῆς στιγμῆς. Ἐπνίγετο. Ἐζήτηι νὰ φύγῃ ἐκείθεν. Τί ἐπαθε; Πῶς ἐνήργει ἐπ' αὐτοῦ τὸ βλέμμα τῆς μητρυίας του; . . .

Εὐτυχῶς δι' αὐτὸν ὁ λαμπρὸς ἐκεῖνος Ἀγαμέμνων Ζιβρᾶς, ὁ διευθύνων ἀπόψε τὸν χορὸν, ἔδωκε σημεῖον καὶ ὁ βαλισμὸς ἔπαυσε. Ἡκούσθη πάλιν ἐν τῇ αἰθούσῃ ὁ φαιδρὸς ἀλαλητός. Τὰ ζεύγη διεσπάρθησαν ἢ ἀπεσύρθησαν εἰς τὰς γωνίας. Πολλοὶ ἐπλησίασαν τὸν Παῦλον καὶ τὴν Λουκίαν καὶ ἀπετέλεσαν περὶ αὐτοὺς κύκλον χαριτολόγον καὶ γελόεντα, ἐκ τῶν συνήθων εἰς τὰ διαλείμματα. Ἡ συνομιλία ἐγενικεύθη ὁ Παῦλος ἀνεκουφίσθη. Μετ' ὀλίγον μάλιστα κατῴρθωσε νὰ ὑπεκφύγῃ, νὰ ἐγερθῇ, καὶ διασχίζων τὴν αἰθουσαν, προσποιούμενος ὅτι δὲν ἀκούει τὴν φωνὴν τοῦ Ἀγαμέμνονος, ἐρωτῶσαν ποῦ πηγαίνει, νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ κυλικεῖον καὶ νὰ καταφύγῃ εἰς τὸν ἐξώστην του.

Ὁ μικρὸς οὗτος ἐξώστης ἦτο ἔρημος, ἐν ᾧ ἀπωτέρω, ἐπὶ τοῦ μεγάλου τῆς αἰθούσης, πολλοὶ ἀνέπνεον τὴν νύκτιον αὔραν, θαυμάζοντες τὸ ὠραῖον θέαμα. Πέριξ ἡσυχία. Ἡ Πλατεῖα τῆς Ὀμονοίας εἶχε ἀπομείνει ἔρημος. Ἡ σελήνη κατηύγαζε τὴν περισσώτερον, ἐπιπάσσουσα ὡσεὶ δι' ἀργυροχρῶστος κόνεως τὰς κορυφὰς τῶν δενδρυλλίων.

Ἄλλ' ὁ Παῦλος δὲν εἶδύνατο νὰ ἀναπνεύσῃ. Ἐπίεξε τὸ στῆθος του ἀνεξήγητος ἀνησυχία. Τὸ βλέμμα τῆς μητριάς του! . . . Τόσον φῶς περὶ αὐτὸν, καὶ δὲν εἶδυνήθη νὰ φωτίσῃ τὸ σκότος τῶν μαύρων ὀφθαλμῶν της. . . Ἦτο βεβαίως ἐπίπληξις διὰ τὴν ἀνοικεῖον θέσιν εἰς ἣν τὸν κατελάμβανε, διὰ τὴν παρατυπίαν, διὰ τὴν ἀναίδειαν, ἀνθέλης, εἰς ἣν ὑπέπεσε χωρὶς νὰ τὸ ἐννοήσῃ, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ λαμπροῦ, τοῦ σεμνοῦ κόσμου, τὸν ὁποῖον ἐξένιζεν ἀπόψε εἰς τὸν οἶκόν του. Ἄλλ' ἦτο τόσῳ μόνον; . . . Ὡ, ἡ ἀπλὴ αὐτὴ ἐννοία δὲν ἐπέζηγει ὅλην τὴν βαθύτητα, ὅλην τὴν φοβεράν ἐκείνην ἔκφρασιν, ὅλην τὴν μαργαρεῖαν, ὅλην τὴν κόλασιν τοῦ βλέμματός της. . . Κάτι ἄλλο ὑπέκρυπτε. . . Θεέ μου! ἀλλὰ τί ἄλλο λοιπόν; . . . Καὶ χωρὶς νὰ θέλῃ ἠρώτα ἑαυτὸν διατί δὲν τῷ ὠμίλησε διόλου περὶ τῆς ἐπιστολῆς του ἐκείνης ἢ Ἑρμινίας. . . καὶ ἤκουε βομβοῦσαν περὶ τὰ ὠτά του ὡς ἀπάντησιν τὴν μελαγχολικὴν ἐπιφθὸν τῆς θείας Ἀναστασίας, τῆς ἀνευ ἀγάπης καὶ λαλιᾶς: «Νέα . . . πολὺ νέα!»

Ἄλλ' ἐὰν δὲν συνέβαινε τίποτε; Ἐὰν τὸ βλέμμα ἦτο ἀπλοῦν, βλέμμακοιδοεσποίνης καὶ μητρὸς ἀνακαλούσης εἰς τὴν τάξιν, ἐὰν μόνος αὐτός, παραισθητῶν, τῷ ἀπέδιδε τόσῃν δύναμιν καὶ τόσῃν σημασίαν; . . . Ὡ, μήπως δὲν ἱατρύθη ἀκόμη; . . . μήπως ἔβλεπεν ἀκόμη ὑπὸ τὸ πρίσμα παλαιοῦ τινος πάθους, πολὺ παλαιοῦ, τὸ ὁποῖον ἐνόμιζε σθεσθῆν; . . . Ὁ πρὸ μικροῦ εὐτυχῆς, πόσον, ἅ ποσον εὗρισκε τὸν ἑαυτὸν του ἀξιοθρήνητον!

Καὶ στρέφων τοιαῦτα κατὰ νοῦν ἐν τῇ ταχείᾳ ἐκείνῃ καὶ ἰλιγγιώδει σκέψει, παράδοξον ὑπέστη ὀπταπάτην. Ὅλη ἡ ἐορτάζουσα οἰκία ἐφάνη κα-

λυπτομένη ὑπὸ ὀμίχλης, ὡς νὰ τὴν ἔβλεπεν ἐν ὄνειρῳ. Ὅλοι ἐκεῖνοι οἱ συγκεχυμένοι θόρυβοι τῆς χαρᾶς, οἱ γέλωτες, τὰ προανακρούσματα τῶν ὀργάνων, ὁ Ἀγαμέμνων προσκαλῶν τὰ ζεύγη διὰ τὸν ἐγκυκλον, ὅλη ἐκείνη ἡ ὄψις ἡ μεγαλοπρεπῆς τῶν αἰθουσῶν, ἡ λευκοτάτη ἐσθῆς τῆς Ἑρμινίας, τὸ φαιδρὸν πρόσωπον τοῦ πατρὸς του, οἱ σελαγισμοὶ τοῦ χρυσοῦ καὶ τῆς πορφύρας, αἱ ἀστραπαὶ τῶν ἀδαμάντων καὶ τῶν ὀφθαλμῶν, ὅλος ἐκεῖνος ὁ συμφορμὸς, πᾶν ὅ,τι ἔβλεπε μεταξὺ τῶν παραπετασμάτων τῆς ἐξωστοθύρας, πᾶν ὅ,τι ἤκουε διὰ τῆς εὐώδους καὶ φωταυγῆς ἀτμοσφαιρας — τῷ ἐφαίνετο ἐν ψεῦδος, μίᾳ ἀπάτῃ, μίᾳ χίμαιρᾳ.

Τὸ οἰκοδόμημα τῆς Εὐτυχίας, τὸ ὁποῖον πρὸ μικροῦ μόλις ἀνήγειρεν ὡσεὶ ἐπὶ ἀκραδάντων θεμελίων πάνοπτον καὶ ἀσφαλές, ἐκλονεῖτο τὴν ὥρην ἐν μόνον βλέμμα! . . .

Ε'.

Τὸ γραφεῖον, πρὸ τοῦ ὁποῖου κᾶθηται ὁ Παῦλος, εἶνε κατελημμένον ὑπὸ νομικῶν βιβλίων. Ἐν τούτων, ὀγκῶδες μὲ ἀυστηρὰν ὄψιν-ἐκτός τοῦ σελιδοδείκτου, οὐτινος ἐξέχουσιν ἐκατέρωθεν οἱ κυανοὶ κροσσοί, — πρόκειται ἀνοικτόν. Μὲ τὴν μίαν χεῖρα κρατῶν τὸν ἐλεφάντινον χαρτοκόπτην, κατὰ παλαιὰν ἔξιν, μὲ τὴν ἄλλην βοστρυχίζων μηχανικῶς τὴν ξανθὴν του κόμην, ὁ Παῦλος κύπτει ἐπ' αὐτοῦ ἀναγινώσκων.

Ἀπὸ πολλῶν ἡμερῶν τὸ σιγηλὸν του δωμάτιον τὸν βλέπει ἐν τοιαύτῃ θέσει. Μελετᾷ νὰ δώσῃ ἐξετάσεις, καὶ μελετᾷ ὅσον δύναται περισσώτερον, ἐπειγόμενος νὰ τελειώσῃ τὴν ἐπανόληψιν μέχρι τῆς 15 Μαΐου τὸ πολὺ, νὰ λάβῃ τὸ δίπλωμά του ὅπως-ὅπως καὶ νὰ φύγῃ μακρὰν τῆς πατρικῆς οἰκίας, ἡ ὁποία δὲν τὸν ἐχώρει πλέον.

Ἐνίστα, διακόπτων τὴν μελέτην, ἀνήγειρε τὴν κεφαλὴν καὶ ἐβύθιζε διὰ τῶν δρυφάκτων τοῦ παραθύρου τὸ γαλανὸν βλέμμα ἐπὶ τῆς ὁδοῦ μὲ τὰ καχεκτικὰ δενδρύλλια καὶ τὸν φανόν, ἐφ' ἧς ἐτόξευε θερμὰς ἀκτῖνας ὁ ἥλιος. Ἐλησημονεῖτο οὕτως ὄραν πολλὴν παραδεδομένου εἰς σκέψεις βαθείας ἀρχομένης ἀπὸ ἐν λατινικῶν τοῦ Ρ. Δικαίου ἢ ἀπὸ ἑνα στεναγμὸν, ἐλαυνούσας διὰ σπαρακτικῆς ἱστορίας καὶ περατουμένης εἰς σιγηλὸν δάκρυ ἢ εἰς φρενήρη ἀγωνίαν. Αἱ ἀνωμαλῖαι αὐταὶ τῷ ἦσαν συχναὶ πρὸ πάντων τὰς τελευταίας ταύτας ἡμέρας, ὅτε ἡ κατάστασις του ἐδεινώθη καὶ ἡ καρδία του ἐκλυδωνίζετο ὑπὸ τὴν βίαν τῶν παθῶν.

Τὴν ἡγάπα. . . Ἡπατήθη πιστεύσας ἀντὶ θανάτου τὸν στιγμιαῖον λήθηργον. Καμμία θέλησις, καμμία σκέψις δὲν ἴσχυεν ἐναντίον τοῦ ἐρωτος, εἰς τὸν ὁποῖον εἶχεν ἤδη ἐμβαπτισθῆ ὁ ὀργανισμὸς του ὅλος, καὶ ὅστις ἀφυπνίσθη μὲ ὀξυτέρως ὀρμὰς ἐν τῇ συμβίωσει. Ἡ συμβίωσις αὐτὴ τὸν κατέστρεψεν.

¹ Ἐστὶν συνέγεια.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

Ἡ ΛΕΥΚΗ ΠΕΡΙΣΤΕΡΑ
Ἐκτύπ. Α. Σατορετ.

ΑΙ ΑΣΘΕΝΕΙΑΙ ΤΟΥ ΣΥΡΜΟΥ

Τὸ ἔτος 1889 ὑπῆρξε γόνιμον εἰς ἀσθενείας ἐπιδημικὰς, διαφέρει δὲ ἀπὸ τῶν ἄλλων ἐκείνων ἐτῶν, ὅσα ἀφῆκαν θλιβεράς ἀναμνήσεις εἰς τὴν ἀνθρωπότητα, μόνον ὡς πρὸς τὸν ἦτιον καὶ σχετικῶς οὐχὶ τὸσον τραχὺν χαρακτῆρα τῶν κατὰ τὴν διάρκειάν του ἐνσκηψασῶν ἀσθενειῶν.

Τὸ ἔτος 1889 ἀφῆκεν εἰς τὸν κόσμον τὴν ἀνάμνησιν τοῦ δαγγείου καὶ τῆς ἰμφλουένσας, ἀσθενειῶν, αἱ ὁποῖαι ὅσον καὶ ἂν πολλαχοῦ ἰλαρῶν μόνον, ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, συζητήσεων ἐγένοντο πρόξενοι, ἔχουν ἐν τούτοις διὰ τὴν ἐπιδημιολογίαν σπουδαιότητα μεγάλην καὶ θὰ ἔχουν τοιαύτην ἐφ' ὅσον δὲν ἐξακριβωθῆ μετὰ θετικότητος ἢ γένεσις αὐτῶν καὶ ὁ ἀληθὴς λόγος τῆς ὑπάρξεώς των.

Καὶ ναὶ μὲν δὲν εἴμεθα πλέον καθ' ὁλοκληρίαν ἄμειροι πάσης γνώσεως, σχετιζομένης πρὸς τὴν αἰτιολογίαν καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἀσθενειῶν τούτων, ἐν τούτοις αἱ γνώσεις ἡμῶν αὐταὶ εἶνε ἀκόμη λίαν ἀτελεῖς, ἐν μέρει μὲν, διότι μετεδόθησαν ἡμῖν ἐξ ἄλλων χρόνων, ἀνομοίων πρὸς τοὺς ἡμετέρους ὡς πρὸς τὰ μέσα ὅσα τότε διέθεθεν ἢ ἐπιστήμη εἰς ἔρευναν καὶ παρατήρησιν παραπλησίων ἀσθενειῶν, ἐν μέρει δὲ, διότι καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ τὴν σήμερον, ὡς ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεως τῶν νοσημάτων τούτων, δὲν ἠμποροῦμεν πάντοτε καὶ ὁσάκις ἂν θέλωμεν νὰ θέσωμεν εἰς ἐνέργειαν τὰς τελειοποιημένας ἡμῶν ἐξερευνητικὰς μηχανάς.

Ἐπομένως ὅτι καὶ ἂν εἴπωμεν κατωτέρω περὶ δαγγείου καὶ ἰμφλουένσας χρῆζει συμπληρώσεως, ἀδιάφορον ἂν ἢ συμπλήρωσις αὐτῆ εἶνε δυνατόν νὰ ἐπέλθῃ μόλις μετὰ παρέλευσιν ἐνιαυτῶν καὶ ἀφ' οὗ γίνωσιν ἐπανειλημμένα παρατηρήσεις καὶ μελέται ὑπὸ τῆς ἐπιστήμης. Ἴσως μάλιστα ἀντὶ συμπληρώσεως ἐπέλθῃ ἀνατροπὴ τῶν νῦν περὶ τῶν ἐπιδημιῶν τούτων ἐπικρατουσῶν ἰδεῶν. Καὶ τοῦτο εἶνε δυνατόν νὰ γείνη, διότι ἐν τῇ φύσει οὐδὲν ὑπάρχει σταθερόν. Τὸ σταθερόν ὅμως καὶ βέβαιον εἶνε ὅτι κατὰ παρελθόν ἔτος ἐν διαστήματι ἐξ μηνῶν διαδοχικῶς, ἢ μία μετὰ τὴν ἄλλην, ἐπέσκηψαν εἰς τὴν Εὐρώπην δύο ἐπιδημίαι, ὑφ' ὧν ὅπου καὶ ἂν ἀνεράνησαν οὐδεὶς σχεδὸν ἄνθρωπος ἔμεινεν ἀπρόσβλητος.

Δὲν εἶχεν ἀκόμη ἐξαλειφθῆ ὀλοτελῶς ἀπὸ τῆς νοτιανατολικῆς Εὐρώπης ὁ δάγγιος καὶ ἰδοῦ πρὸ ὀλίγων μηνῶν ἤρξατο ἀπὸ τῆς Πετρούπολεως ἢ ἰμφλουένσας νὰ κάμνη τὸν γυρὸν τῆς ἀπὸ τὴν Εὐρώπην σύμπασαν. Ἡ πορεία τῆς ἦτο ταχύτερα τῆς τοῦ δαγγείου, μᾶλλον ἀτακτος καὶ ἀνώμαλος, δεικνύουσα τῆς ἀσθενείας τὸν δύστροπον καὶ σκαιὸν χαρακτῆρα, χλευάζοντα τὰς ἐπιμόνους προσπάθειάς μας ὅπως τὸν συμβιδάσωμεν μὲ τὰς μεταβολὰς καὶ διαφόρους κινήσεις τῆς ἀτμοσφαιράς.

Διότι ὅλοι οἱ ἰατροί, ἐρωτώμενοι πῶθεν ἀράγε προέκυψεν ὡςτε ἐρέτος νὰ παρουσιασθῶσιν αἰφνης αἱ δύο αὐταὶ ἐπιδημίαι, θὰ σὰς ἀπαντήσουν, ἐδῶ μὲν, διότι ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἐξακολουθητικῶς ἐφύσα βορειανατολικῶς ἄνεμος, ἀλλοῦ δὲ διότι ὁ ἀπληκτικῆς ἔφερε πολλὴν ὑγρασίαν καὶ ἀλλαχοῦ

διότι τὴν ὑγρασίαν αὐτὴν καθίστα νοσώδη ὁ ἀδικῶς ἐπιπνέων νότος.

Ὅπως καὶ ἂν ἔχη τὸ πρᾶγμα, ἢ διὰ τῶν ἀνέμων ἐξηγήσεις μᾶς φαίνεται ὀλίγον προβληματικῆ, τοῦλάχιστον ἐφ' ὅσον θέλωμεν εἰς αὐτοὺς καὶ μόνους νὰ ἐπιρρίψωμεν ὅλον τὸ βᾶρος τῆς εὐθύνης. Ἀλλὰ μήπως δυνάμεθα πρὸς τὸ παρὸν τοῦλάχιστον, κατ' ἄλλον τρόπον νὰ ἐξηγήσωμεν τὴν ἐμφάνισιν αὐτῶν; Ὅταν ὁ ἄνθρωπος δὲν ἠμπορῇ νὰ εὕρῃ ἐν αὐτῇ τῇ φύσει τὴν ἐξηγήσιν τῆς αἰτίας ἐνὸς φαινομένου, καταφεύγει εἰς ἄλλα μέσα καὶ τὸ προχειρότερον τούτων εἶνε νὰ δημιουργήσῃ μόνος του καὶ αὐθαίρετως μίαν ἐξηγήσιν οἰανδήποτε, εἰς τὴν ὁποίαν ἀρκεῖται μέχρις ὅτου τὴν ἀντικαταστήσῃ δι' ἄλλης, πολλῆς οὐχὶ καλλιτέρας τῆς πρώτης.

Παραδεχόμεθα λοιπὸν τὴν σήμερον, ὅτι ἐνεκα τῶν ἐκτάκτων μεταβολῶν τῆς ἀτμοσφαιράς, ἐνεκα τῶν κινήσεων αὐτῆς, τῆς θερμοκρασίας καὶ τῆς πυκνότητος τῶν ἐν αὐτῇ ἀτμῶν, ἐγεννήθησαν, ἐμεγάλωσαν, ἐπληθύνθησαν καὶ ἐξετάθησαν μέχρις ἡμῶν τὰ μικρόβια τοῦ δαγγείου, τὰ ὁποῖα τέως εἶχον τὴν συνήθειαν νὰ ζῶσι, ν' αὐξάνωνται καὶ νὰ πληθύνωνται ἐν χώραις θερμότεραις τῶν τῆς εὐρωπαϊκῆς ἡπείρου. Παρόμοιον τι ὑποθέτομεν ὅτι συμβαίνει καὶ μὲ τὴν ἰμφλουένσας, ἢ ὁποῖα ὡς πρὸς τὸν ὅσον προεκάλεσε πάταγον κατὰ πολὺ ὑπερηκύντισε τὸν ἐξάδελφόν τῆς δαγγείου.

Ἀμρότεροι αἱ ἀσθένειαι αὐταὶ τὴν πρώτην των ἀρχὴν ἔχουν ἐκ μικροβίων, εἰσχωρούντων ὑπὸ τινος δεδομένου ὅρου εἰς τὸ ἡμέτερον σῶμα καὶ προκαλοῦντων τὰς ταραχὰς ἐκεῖνας, τὰς ὁποίας ἐκάτερον εἶδος αὐτῶν εἶνε ἰκανὸν καὶ ἐκ φύσεως προωρισμένον νὰ προκαλέσῃ.

Τοῦτο σημαίνει ὅτι καὶ αἱ ἀσθένειαι αὐταὶ ἀναγονται εἰς τ' ἄλλα ἐκεῖνα νοσήματα, τῶν ὁποίων ἀνευρέθη τὸ ἰδιάζον μικρόβιον, τῶν ὁποίων ἐπαρκῶς ἐμελετήθη ἡ φύσις, ἢ πορεία καὶ τὸ τέλος, καὶ περὶ τῶν ὁποίων ἠμποροῦμεν νὰ εἴπωμεν, ὅτι μᾶς γνωρίζουσι καὶ τὰ γνωρίζομεν πολὺ καλά. Τὸ ἴδιον συνέθῃ τῶρα καὶ μὲ τὰς δύο νέας ἀσθενείας, μὲ μόνην τὴν διαφορὰν, ὅτι ἡ γνωριμία μας ἐπῆλθε λίαν ἀπρόοπτος καὶ ἐξαφνικῆ καὶ διὰ τοῦτο ἐτρομάξαμεν οὐκ ὀλίγον.

Ἀδίκως ὅμως, διότι ἢ καθ' ἡμᾶς κοινωνία τρέφει ἐν τοῖς κλίποις αὐτῆς ἄλλας ἀσθενείας, πολὺ κινδυνωδέστερας τοῦ δαγγείου καὶ τῆς ἰμφλουένσας, ἀποδεδειγμένης ὑπ' ἄλλων ἐπιδημιῶν, ἀπὸ τῶν ὁποίων, παρ' ὅλας τὰς προόδους τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς τέχνης, οὔτε ἀπηλλάγη οὔτε θὰ κατορθώσῃ βεβαίως ποτὲ ν' ἀπαλλαγῇ.

Αὐτὸς ὁ ἀπροσδόκητος κ' ἐξαφνικὸς τρόπος, μὲ τὸν ὁποῖον μᾶς ἐπεσεφῆσαν αἱ δύο αὐταὶ ἐπιδημίαι, ἔδωκεν ἀρρομῆν εἰς πολλοὺς νὰ τὰς ὀνομάσουν ἀσθενείας τοῦ θυμίου. Αὐτοί, καὶ μεταξὺ τούτων ἴσως συγκαταλέγονται καὶ τινες τῶν ἡμετέρων ἀναγνωστῶν, μυκτηρίζοντες τοὺς ἰατροὺς, ὡς βλέποντας παντοῦ μικρόβια καὶ βακτηρίδια, λέγουσι ὅτι τὰ μικρόβια εὕρισκονται μόνον εἰς τὰς κεφαλὰς των, ἢ δὲ ὑπαρξίς των χρεωστεῖται ἀπλῶς καὶ μόνον εἰς τὴν ἰδιοτροπίαν τοῦ σημερινοῦ ἐπιστημονικοῦ θυμίου.

Ὁ αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν τὸσον ἀνάξιος λόγου οὗτος ἰσχυρισμὸς σύρει πολλάκις κατόπιν του σοβαρὰς συνέπειας διότι πολλοί, παρασυρόμενοι καὶ αὐτοὶ ὑπὸ τῆς ἰδέας ὅτι οφείλουν καὶ αὐτοὶ εἶτε οὕτως εἶτε ἄλλως ν' ἀποτίουν τὸν φόρον των εἰς τὸν θυμὸν καὶ ὅτι δὲν ἔχουν ἀνάγκην προφυλάξεως καὶ ἐπιμελημένης θεραπείας τῶν ἄλλως ἐλαφρῶν καὶ ἀκινδύνων συμπτωμάτων, τὰ ὁποῖα προκαλεῖ ἢ ἐπιδημία, γίνονται θύματα ἐπὶ τέλους τῶν χλευαζομένων μικροβίων, ἀφίοντες εἰς τοὺς οἰκείους των τὸν κόπον νὰ μετανοῶσι διὰ τὰ ἴδια των σφάλματα.

Ὅτι κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ δαγγείου καὶ τῆς ἰμφλουένσας ἀποθνήσκουν ἄνθρωποι περισσώτεροι τοῦ συνήθους εἶνε ἀναντιρρήτως ἀποδεδειγμένον, ἀλλ' εἶνε ἀκόμη ἀμφίβολον, ἐὰν οἱ πλεονάζοντες οὗτοι ταξιδιωτῆται τοῦ Χάρωνος ἐστάλησαν εἰς τὸν Ἄδην ὑπὸ τῶν καινοφανῶν μικροβίων, ἢ ὑπ' ἄλλων ἀσθενειῶν, μὴ ἔχουσιν πρὸς τοῦτο καμμίαν ἀνάγκην τῆς συμπράξεως τῶν ἐπιδοῦλων τούτων μικροργανισμῶν.

Ὅπως δὲ διὰ νὰ ἐνοήσωσιν οἱ πολλοὶ τὸν τρόπον τῆς ἐνεργείας αὐτῶν ἐκθέτομεν ἐνταῦθα ὅσον τὸ δυνατόν ἀπλοῦστερον τὴν μᾶλλον πιθανὴν ἐξηγήσιν τῆς ἐμφανίσεως καὶ τῆς δράσεως τῶν κρυφίων τούτων ἐχθρῶν ἐν τῷ ἀνθρωπίνῳ ὀργανισμῷ.

Ἡ πείρα καὶ ἡ παρατήρησις μᾶς διδάσκει, ὅτι αὐτὴ ἡ περιοδικὴ ἐμφάνισις καὶ ἐξάπλωσις τῶν ἀσθενειῶν τούτων οφείλεται εἰς παράγοντας, οἱ ὁποῖοι, παρουσιαζομένων καταλλήλων περιστάσεων, γεννῶνται καὶ αὐξάνονται ἐν τῇ ἀτμοσφαιρᾷ, ἐν τῷ στοιχείῳ μετὰ τοῦ ὁποίου καὶ ὁ ὀργανισμὸς μας διατελεῖ εἰς ἀδιάκρον συνάφειαν. Ὅτι δὲ οἱ παράγοντες οὗτοι πρέπει νὰ εἶνε ἄτομα, ἔχοντα ἴδιον βίον, σῶματα ὀργανικὰ, γεννώμενα δηλαδὴ, βιοῦντα καὶ ἀποθνήσκοντα, ἀποδεικνύεται ἐκ τοῦ ἀποτελέσματος, τὸ ὁποῖον φέρει ἢ παρουσία των πανταχοῦ, τὸ ὁποῖον ἀποτέλεσμα εἶνε καὶ λέγεται ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ἐπιδημία, ἢ ὁποῖα καὶ αὐτῆ, ἀπαράλλακτα ὅπως καὶ ἐν ἕκαστον ἐκ τῶν ἀναριθμητῶν ἀτόμων, τὰ ὁποῖα ὅλα ὁμοῦ τὴν προκαλοῦν, ἐμφανίζεται, γεννᾶται δηλαδὴ, ἀκμάζει κ' ἐπὶ τέλους φθίνει κ' ἐξαφανίζεται.

Εἶνε ἄρα οἱ παράγοντες καὶ τῶν ἀνωτέρω δύο ἐπιδημιῶν μικροργανισμοὶ καὶ τοὺς φιλοξενούμεν ἡμεῖς εἰς τὸ ἡμέτερον σῶμα, πολλάκις μὲν χωρὶς νὰ τὸ ἠξέυρωμεν, πάντοτε δὲ χωρὶς καὶ νὰ τὸ θέλωμεν.

Ναί! διότι ἐὰν φέρωμεν μίαν πληγὴν εἰς τὴν χεῖρά μας ἢ εἰς τὸν πόδα, εἰς τὴν βράχιν ἢ ἄλλου που τοῦ ἡμετέρου σώματος ἠμποροῦμεν νὰ περιρριθῶμεν ἐπὶ τινος ἡμέρας ἐντὸς τοῦ οἴκου καὶ νὰ καλύψωμεν τ' ἀνοικτὰ μέρη τοῦ σώματος μας μ' ἐπιδέσμους καὶ ἄλλας ὕλας προφυλακτικὰς, καθ' ὅσον πρὸ ὀφθαλμῶν μας ἔχομεν τὴν πληγὴν ἐκείνην ἀνοικτὴν καὶ τρέμομεν ἐκ φόβου ἕως ὅτου κλείσῃ. Ἀλλὰ τὰς ἄλλας πληγὰς ἡμῶν, τὰς ἐν τῷ σώματι, οὔτε τὰς βλέπομεν, οὔτε ἀσχημίζομεν αὐταὶ τὴν κατὰ τὸ φαινόμενον καλὴν ἔψιν τοῦ ἡμετέρου σώματος, δὲν ἐμάθομεν δὲ νὰ δίδωμεν καὶ εἰς αὐτὰς ὀσην σημασίαν δίδομεν εἰς τὰ ἐπὶ τῆς ἐπιδερμίδος ἡμῶν συμβαίνοντα.

Καὶ ἐν τούτοις ὁπόση διαφορὰ ὑφίσταται μετὰ τῆς ἐξωτερικῆς καὶ ἐσωτερικῆς ἐπιφανείας τοῦ ἡμετέρου ὀργανισμοῦ! Ἐὰν τὰ ἐν τῷ βυθῷ τῆς θαλάσ-

σης κρυπτόμενα θαυμάσια εἶνε ἀσυγκρίτως περισσώτερα τῶν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς παρουσιαζομένων, τὰ θαυμάσια τοῦ ἐσωτερικοῦ ἡμῶν ὀργανισμοῦ οὔτε καὶ σύγκρισιν ἐπιδέχονται πρὸς τὰ ἐπὶ τῆς ἐξωτερικῆς του ὕψους συμβαίνοντα. Ἀπλῶς λαμβανόμενον καὶ ἐξεταζόμενον τὸ ἡμέτερον σῶμα ἀρχήθεν δὲν ἦτο καὶ δὲν ἠμπορεῖ τις νὰ τὸ παρομοιάσῃ μὲ ἄλλο τι καταλλήλοτερον ἀντικείμενον, παρὰ μὲ φύλλον, τοῦ ὁποίου αἱ δύο ἄκραι ἐκάμφθησαν κυκλωτέρως καὶ συναπητηθήθησαν καὶ προσεκολλήθησαν καὶ ἐσχημάτισαν ἐπὶ τέλους κύλινδρον, περιελκόμενα χωρὸν κοῖλον καὶ σωληνοειδῆ. Τὸ φύλλον τοῦτο, φυσικῶς, ἔχει δύο ἐπιφανείας, τὴν μὲν ἐξωτερικὴν, τὴν δ' ἐσωτερικὴν περιβάλλουσαν τὸν κενὸν χωρὸν. Οὕτω καὶ ὁ ἀνθρώπινος ὀργανισμὸς φέρει ἐσωτερικὴν ἐπιφανείαν, ἢ ὁποῖα, καθὼς καὶ τὰ ἐν τῷ ὑπαύτῃ περιελκόμενα χωρῶ ὄργανα, εἶνε ἐκτεθειμένη εἰς τὰς αὐτὰς καὶ ἐτι πλείονας ἀσθενείας, εἰς ἃς ὑπόκειται καὶ ἡ ἐξωτερικὴ, ἢ ἐπιδερμὶς. Εἶνε δὲ εἰς πλείονας ἀσθενείας ἐκτεθειμένη διὰ τὸν ἀπλοῦστατον λόγον, ὅτι αὐτὴ ἐργάζεται πολὺ περισσώτερον τῆς ἐπιδερμίδος.

Καὶ εἶνε μὲν ἀληθὲς ὅτι ὅσον περισσώτερον ἐργάζεται ὄργανόν τι τοῦ ἡμετέρου σώματος, ἄλλο τόσον ἐνισχύεται καὶ ἐνδυναμώνεται, ἐνταῦθα ὅμως δὲν πρόκειται περὶ ἀπλῆς ἐργασίας, δὲν πρόκειται περὶ ἐξασκήσεως τῶν ὀργάνων τοῦ ἡμετέρου σώματος, ἀλλὰ περὶ ἀγῶνος διηνεκοῦς καὶ ἀκαταπαύστου, τὸν ὁποῖον, ἐν ἀγνοίᾳ ἡμῶν, εἶνε ἠναγκασμένους νὰ ὑποστῇ ὁ ἡμέτερος ὀργανισμὸς πρὸς τὴν περικυκλοῦσαν αὐτὸν φύσιν καὶ ἐν τῷ ἀγῶνι τούτῳ ἀκριβῶς ἐγκτεται τοῦ θανάτου τὸ μυστήριον, ὅτι δηλαδὴ τὸ σύνολον ἐργάζεται νὰ καταστρέψῃ τὸ καθ' ἕκαστον, ἢ ὅλη φύσις ἐχθρικῶς διάκειται πρὸς καθὲν τῶν ἐν αὐτῇ πλασμάτων, ἐν ᾧ ἀφ' ἑτέρου ταῦτα εἶνε πεποικισμένα ὑπὸ τοσοῦτον θαυμασίας διασκευῆς, ὡστε ν' ἀντιπαλαίωσι πρὸς τοὺς πάντοθεν περικυκλοῦντας πολέμιους καὶ νὰ ζῶσιν ἕως οὗ ὑποκύψωσιν, ἐξαντλούμενα ὀλίγον κατ' ὀλίγον. Ὁ θάνατος ἄρα εἶνε τὸ τελικὸν ἀποτέλεσμα τοῦ ἀγῶνος ὀλοκληροῦ τῆς φύσεως πρὸς ἐν ἕκαστον ἄτομον, γεννώμενον ἐν αὐτῇ, βιοῦν καὶ τρεφόμενον.

Ὁ δὲ ἀγὼν οὗτος ἀρχεται εὐθὺς ἐκ γενετῆς καὶ ἀπὸ τῆς πρώτης εἰσπνοῆς τοῦ ἀέρος ὑπὸ τοῦ βρέφους. Ἡ ἀναπνοή, ἢ τόσον εὐεργετικὴ αὐτῆ καὶ διηνεκῆ λειτουργία, ἀνευ τῆς ὁποίας δὲν ἠμποροῦμεν νὰ ζήσωμεν οὐδ' ἐπὶ δύο τῆς ὥρας λεπτά, ἢ ἀναπνοὴ παρέχει εἰς τοὺς ἡμετέρους ἐχθροὺς τὴν καλλίστην καὶ μᾶλλον πρόχειρον εὐκαιρίαν, νὰ εἰσδύσωσιν ἐν ἡμῖν καὶ νὰ ὑποσκάψωσι τὴν ὑπαρξίν μας. Ἐν τῇ ἀτμοσφαιρᾷ εἶνε διεσπαρμένοι κατὰ μυριάδας οἱ ἀόρατοι ἡμῶν ἐχθροί, τὰ λεγόμενα μικρόβια, μετ' αὐτῆς δὲ ἀναμφιβόλως θὰ ἠδύναντο νὰ εἰσχωρῶσιν εἰς τοὺς ἡμετέρους πνεύμονας καὶ δι' αὐτῶν εἰς τὸ αἷμα, ἐὰν ἡ φύσις δὲν ἐπροίμιζεν ἡμᾶς διὰ φυλάκων, ἐντεταλμένων νὰ ἐπαγρυπνῶσι τὴν εἰσόδον καὶ νὰ φωνεῶσι τοὺς ὑπόπτους ξένους.

Καὶ πραγματικῶς ἄνωθεν τοῦ ἡμετέρου λάρυγγος εὕρισκονται τοποθετημένα κύτταρα τριχοφόρα, ἀενάως κινούμενα καὶ διὰ τῶν τριχῶν των καθαρίζοντα τὴν μεμολυσμένην καὶ ἀκάθαρτον ἀτμοσφαιρᾷαν.

Ἐὰν τὰ κύτταρα ταῦτα πάθωσιν ἢ καταστραφῶσιν ἢ εἰσόδος εἶνε ἐλευθέρα καὶ ἀλλοίμενον εἰς τὸν ἄνθρωπον ἐκείνον· οἱ ἐχθροὶ εἰσέρχονται ἀκωλύτως εἰς τὰ ἐνδότερα καὶ φθάνουν εἰς τὸ αἷμα. Ἡ ἐπιδρομὴ τὴν αὐτὴ ἐντὸς τοῦ αἵματος γίνεται εἰς ἡμᾶς ἐπαισθητῆ κατὰ παράδοξον ὅλως τρόπον· αἰσθανόμεθα ῥίγος καὶ ἀνατριχίσεις ἐπανειλημμένας. Ἡ ἀνατριχίλα εἶνε τὸ ἐμβατήριον τῶν μικροβίων κατὰ τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου, οὐαὶ δὲ εἰς τὸν μὴ ἔχοντα καλοὺς στρατιώτας πρὸς ὑπεράσπισιν αὐτῆς. Οἱ καλοὶ στρατιῶται εἶνε τὸ καλὸν αἷμα, εἶνε τὸ αἷμα, τὸ μὴ ἐξησθενημένον ὑπὸ τῶν ποτῶν καὶ τῆς κακῆς διαίτης, τὸ μὴ διεφθαρμένον ὑπὸ ἄλλων ἀσθενειῶν προηγηθειῶν ἢ ἐκ κληρονομίας μεταβιβασθειῶν εἰς τὸν ὑπὸ τῶν μικροβίων προσβληθέντα.

Τὸ καλὸν λοιπὸν αἷμα, μετὰ τὴν πρώτην προσβολὴν, μετὰ τὴν ἀνατριχίλαν, συσπειροῦται κατὰ τοῦ πολεμίου καὶ ἀγωνίζεται νὰ τὸν ἀποδιώξῃ, ἢ μᾶλλον νὰ τὸν καταστήσῃ ἀβλαβῆ, νὰ τὸν ἀρπύσῃ. Ἄρχεται λοιπὸν μάχη δεινὴ, καὶ ἡ μάχη αὕτη εἶνε ὁ πυρετός. Ὅπου ὑπάρχει πυρετός, σημαίνει ὅτι ἐκεῖ ἐμβόηκαν ἐπιδρομῆς εἰς τὸ αἷμα, τὸ ὅποιον παλαίει κατ' αὐτῶν. Ἡ διάρκειά τῆς πάλης διαφέρει κατὰ τὸ ποσὸν τῶν εἰσχωρησάντων μικροβίων, διαφέρει δὲ καὶ κατὰ τὸ εἶδος αὐτῶν. Ἐκεῖ ὅπου τὸ ποσὸν αὐτῶν εἶνε μέγα διαρκεῖ περισσότερο καὶ τὸ αἷμα διατρέχει τὸν κίνδυνον νὰ νικηθῇ, ἐκεῖ δὲ ὅπου τὸ ποσὸν αὐτῶν εἶνε σχετικῶς μικρὸν, ἢ τὰ μικρόδια τύχη νὰ εἶνε ἀδύνατα, ἢ πάλη διαρκεῖ ὀλιγώτερον χρόνον καὶ ὁ ὄργανισμός ἡμῶν ἀναλαμβάνει μετὰ βραχείαν ἀσθένειαν.

Τοιαῦτά τινα εἶνε καὶ τὰ μικρόδια τοῦ τε σαγγείου καὶ τῆς ἱμφλουέντζας. Καὶ ἴσως μὲν εἰσέρχονται διὰ μιᾶς πολυάριθμα εἰς τὸ ἡμέτερον αἷμα, ἀλλὰ, μὴ ἔχοντα μεγάλην ζωτικότητα, μετὰ βραχείαν πάλην καταβάλλονται ὑπὸ τοῦ αἵματος καὶ ἐξουδετεροῦται ἡ ἐνέργεια αὐτῶν. Ἐὰν δὲ συμβαίνει ἐνίοτε ἀνθρωπῶς τις, προσβληθεῖς ὑπ' αὐτῶν ν' ἀποθάνῃ, τοῦτο γίνεται, ἢ διότι τὸ οἰκοδόμημα ἦν ἥδη σεσηπός καὶ ἐτοιμῶροπον ἐπομένως ἔχρηζε μόνον τῆς μεσολαβήσεως τῶν εὐκινήτων καὶ πανταχοῦ εἰσχωρούτων μικροβίων τῆς ἱμφλουέντζας, ὅπως λάβωσι καιρὸν καὶ ἄλλα πολὺ τούτων καταστρεπτικώτερα νὰ ἐγκαθιδρυθῶν, ἢ διότι δὲν ἐδόθη καιρὸς εἰς τὸν ὄργανισμὸν ν' ἀνακαινισθῇ ἐκ τῆς πρώτης βλάβης, πρὶν ἢ εἰσδύσων καὶ ἄλλοι ἐχθροὶ, οὐχὶ τὸσον ἀφελεῖς ὅσον ἡ ἱμφλουέντζα.

Ο ΟΡΚΟΣ ΣΟΥ

Καλὰ καλὰ δὲν συλλογίσθηκες
Πῶς ὁ θυμὸς πολὺ δὲν μένει,
Κ' εἶπες καὶ 'ς τὴ ζωὴ μου ὄρκισθήκες
Νῆσαι γιὰ πάντα θυμωμένη.

Μετάνοιος καὶ δὲν ἔμορφε,
Θέλεις, ζητᾷς νὰ μοῦ ἠμιλήσης,
Μὰ εἶν' ὁ ὄρκος σου βαρὺς
Καὶ τρέμεις μήπως τὸν πατήσης.

Κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον δύναται νὰ ἐξηγηθῇ ἐπὶ τὸ ἀπλούστερον ἢ ἐμφάνισις τῆς περιπνευμονίας μετὰ τὴν ἱμφλουέντζαν, ἢ περιπλοκὴ ἄλλων ἀσθενειῶν, ἀπὸ τῶν ὁποίων δυσκόλως ἀπαλλάσσεται ὁ ἀνθρώπινος ὄργανισμός. Διότι καὶ ἡ περιπνευμονία παράγεται ἐκ τῆς παρουσίας μικροβίων ἔχοντων σχῆμα κόκκων καὶ πολλαπλασιαζομένων ἐντὸς ἡμῶν ἐν βραχυτάτῳ χρόνῳ εἰς μέγιστον ποσόν.

Ἐὰν τώρα μᾶς ἐρωτήσῃ τις ποῖα εἶνε τὰ διάφορα συμπτώματα τῆς ἱμφλουέντζας, δυνάμεθα νὰ τῷ ἀπαριθμήσωμεν πλείστα ὅσα, διὰ τῶν ὁποίων ὅμως οὐχὶ μόνον ὁ ἀδᾶξ τῆς ἱατρικῆς, ἀλλὰ καὶ ὁ ἱατρὸς ἀκόμη βεβαίως δὲν θὰ γείνη σφώτερος. Συνειθίζου ὁπωσδήποτε ν' ἀποδίδουν εἰς αὐτὴν πόνοους κατὰ τὴν κεφαλὴν, τοὺς μυῶνας καὶ τὰ ἄρθρα, νευραλγίας διαφόρους καὶ κατὰ διάφορα μέρη τοῦ σώματος. Ῥίγη καὶ πολλὴν εὐαισθησίαν εἰς τὸ ψῦχος, πυρετόν, ἀφθόνους ἰδρώτας, ἐρυθρότητα τοῦ προσώπου, ὀφθαλμίας, παρωτίτιδα, ὠταλγία, ὠτορροίας, κόρυζαν, ἀμυγδαλίτιδα, βραγχίαν φωνῆν, φλεγμονώδη κυνάγχην, πλήρη ἀφωϊαν, λαρυγγίτιδα, κατάρρουν τῆς τραχείας ἀρτηρίας καὶ τῶν βρόγχων, ὑπεραιμίαν καὶ ἀποπληξίαν πνευμονικὴν, ξηρὰν βήχα ἢ συνδευομένην ὑπὸ ἀφθόνων πτυέλων, ναυτίαν, ἐμέτους, ἐμφραξίν, διάρροϊαν ἢ δυσεντερίαν, ἐντεραλγίαν, ῥινορραγίαν, αἰμόπτυσιν, ἐντερορραγίαν, μητρορραγίαν, ἐξανθήματα, παραληρήματα, ὑπεραιμίαν τῶν μηνίγγων ἢ τοῦ ἐγκεφάλου, ἀποπληξίαν, μηνιγγίτιδα, γενικὴν ἢ μερικὴν παραλυσίαν, καρδιακὴν ἢ πνευμονικὴν παράλυσιν, ἀδυναμίαν, ἀνορεξίαν κτλ. συμπτώματα δηλαδὴ ἕκαστον τῶν ὁποίων ἠδύνατο ν' ἀποτελέσῃ ἴδιαν νόσον καὶ ἐκ τῶν ὁποίων καὶ μόνων οὐδέποτε ὁ ἱατρὸς ἠμπορεῖ νὰ ἐξιχνιάσῃ τὴν ἀσθένειαν εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκουν, διὰ τὸν ἀπλοῦν λόγον, ὅτι εἶνε κοινὰ εἰς ὅλας τὰς ἕξαις μισματικὰς ἀσθενείας.

Συμβουλευόμεν λοιπὸν τοὺς ἡμετέρους ἀναγνώστας ἐν περιπτώσει ἀσθενείας ἐξ ἐπιδημίας προερχομένης, νὰ μὴ ἐπιχειρηθῶσι τὴν μόνον των, βασιζόμενοι εἰς ὁδηγίαν αὐτὰς μὲν καθ' ἑαυτὰς ἀκροσφαλεῖς, δι' αὐτοὺς δ' εἶτι ἀκροσφαλεστέρας, ἀλλ' ἀπαξ συμβουλευθέντες τὸν ἱατρὸν των ν' ἀκολουθῶσι πιστῶς καὶ αὐστηρῶς τὰς ὁδηγίας του, αἱ ὁποῖαι πάντοτε θὰ παραλλάσσων συμφώνως πρὸς τὴν ἡλικίαν, τὴν κρᾶσιν, καὶ τὰς ἄλλας βιωτικὰς συνθήκας ἐκάστου ἀτόμου.

^{Ἐν Κακιδῶν}

Θ. Χ. ΦΑΡΦΑΣ.

Καλὰ καλὰ δὲν συλλογίσθηκες
Πῶς ὁ θυμὸς πολὺ δὲν μένει,
Ἐπιγες ἄδικα κι' ὄρκισθήκες
Καὶ τώρα βροῖσκεσαι δεμμένη.

Ἐλα καὶ μὴν καρδιοχτυπᾷς,
Πάρε τὸν ὄρκο πάλι ἴπισω·
Ἄν ζῶ χωρὶς νὰ μ' ἀγαπᾷς,
Τι θέλω τάχα καὶ νὰ ζήσω;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΟΣΙΝΗΣ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΗΡΟΚΛΗΣ ΒΑΣΙΑΔΗΣ

Ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη ἀκριβεστάτη βιογραφία τοῦ κατὰ τὴν παρελθούσαν ἐβδομάδα θανόντος Ἡροκλέους Βασιάδου ἐγγράφη χάριν τοῦ «Ἐγκυκλοπαιδικοῦ λεξικοῦ» ὑπὸ λογιῶν ἀνδρῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει διαμένοντας, φίλου δ' ἀγαπητοῦ τοῦ ἀειμνήστου ἀνδρός· εὐμενῶς δὲ παρεχωρήθη ἡμῖν ὑπὸ τῶν ἐκδοτῶν τοῦ «Ἐγκυκλοπαιδικοῦ λεξικοῦ» πρὸ τῆς ἐν τούτῳ δημοσιεύσεως. Σ τ. Δ.

Ὁ Κωνσταντῖνος Ἡροκλῆς Βασιάδης ἐγεννήθη τῇ 29 μαρτίου τοῦ 1821 ἐν τῇ κωμοπόλει τῆς Ἡπείρου Δελθινιακῆς, ἐκ πατρὸς μὲν Χρήστου, μητρὸς δὲ Ἀλεξάνδρας. Καὶ τὰ μὲν πρώτα γράμματα ἐδιδάχθη ἐν τῇ σχολῇ τῆς πατρίδος αὐτοῦ, διευθυνομένη ὑπὸ Γ. Γαζῆ, τοῦ εἶτα ἐπὶ πολλὰ ἔτη σχολάρχου ἐν Μεσολογγίῳ γενομένου, ἀκολουθῶς ἀπῆλθε μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ εἰς Ἀρτάκη (Κύζικον) τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ὅπου τὸ μὲν πρώτον ἐξηκολούθησε διδασκόμενος ὑπὸ τοῦ πατρὸς, εἶτα δὲ ὑπὸ Ν. Νεοκλέους. Μετὰ ταῦτα σταλεῖς εἰς τὴν Κωνσταντινουπόλιν πρὸς εὐρύτεραν παιδείαν, εἰσῆλθεν εἰς τὴν Μεγάλην τοῦ Γένους Σχολὴν ἐν Ἐηροκρήνῃ εἶτι οὖσαν. Τὰ ἐν αὐτῇ δὲ μαθήματα μετὰ πλείστης ἐπιμελείας διακούσας, ἠξιώθη τοῦ πτυχίου καὶ σὺν αὐτῷ, κατὰ τὸ τότε κρατοῦν ἔθιμον, ἔλαβε καὶ τὸ ὄνομα Ἡροκλῆς· σχολάρχης δὲ τῆς σχολῆς ἦν ὁ πρῶν Μεσημβρίας Σαμουὴλ ὁ Κύπριος. Ὁ Βασιάδης, ἄμα τῆς σχολῆς ἀποφοιτήσας, νεαρότατος εἶτι, διωρίσθη καὶ διετέλεσεν ἐπὶ μικρὸν σχολάρχης τῆς σχολῆς τοῦ Μεγάλου Ρεύματος. Τῷ 1843 ἀπεστάλη ὑπὸ τῆς ἐφορείας τῆς Μεγάλης Σχολῆς εἰς Ἀθήνας πρὸς ἐξακολουθίαν τῶν σπουδῶν αὐτοῦ ἐν τῇ φιλοσοφικῇ σχολῇ τοῦ ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου. Μετακληθεὶς ὅμως μετὰ τινα χρόνον, ἐνεκα τῶν κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην πολιτικῶν καὶ ἄλλων ἀνωμαλιῶν, διωρίσθη καθηγητῆς τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων ἐν τῇ Μεγάλῃ Σχολῇ. Τοιοῦτος δὲ διετέλεσε μέχρι τοῦ 1847, ἧτοι ἐπὶ τέσσαρα ἔτη. Ἐξεπλήρου δὲ τὸ καθῆκον αὐτοῦ μετὰ τοσοῦτου ἐνθουσιασμοῦ, καὶ οὕτως, ὥστε οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐζωογονοῦντο διὰ τῆς ἐξόχου μορφωτικῆς δυνάμεως τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων. Κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ὁ Η. Βασιάδης ἠσχολήθη καὶ παρεσκεύασε σπουδαιότατην ἐκδοσιν τῶν Φιλιππικῶν καὶ τοῦ περὶ στεφάνου τοῦ Δημο-

σθένους, διανοούμενος νὰ ἀπέλθῃ εἰς Εὐρώπην. Τῆς ἐκδόσεως ὅμως ταύτης μόνον ὁ πρώτος τόμος ἐδημοσιεύθη τῷ 1848, δαπάνη τοῦ φιλομούσου Σωτηρίου Καλλιᾶδου, περιέχων τὸν α' κατὰ Φιλίππου καὶ τοὺς τρεῖς Ὀλυθιακούς. Ὅπόσον δὲ ἐξετιμήθη ἡ ἐκδοσις αὕτη δῆλον ἐκ τοῦδε, ὅτι ἡ Φιλοσοφικὴ σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Λειψίας ἐπὶ ταύτη ἀπένειμε τῷ πονήσαντι αὐτῇ τῷ 1857 τὸ πτυχίον τοῦ διδάκτορος τῆς φιλοσοφίας. Οἱ δ' ἄλλοι δύο τόμοι, ἐκ τῶν τεσσάρων γνησίων φιλιππικῶν καὶ τοῦ περὶ στεφάνου μέλλοντες ν' ἀπαρτισθῶσι, δὲν ἐξεδόθησαν· διότι τὰ χειρόγραφα, σὺν ἄλλοις φιλολογικῶς ἔργοις τοῦ ἀνδρός, κατεστράφησαν ἐν πυρκαϊᾷ, γενομένη ἐν τῇ συνοικίᾳ, ἐν ἣ κατῶκει ἐν Παρισίαις.

Εἰς Παρισίους μετέβη τῷ 1848 μετὰ τῶν υἱῶν τοῦ ἔμπροσθεν μνησθέντος Σ. Καλλιᾶδου, τοῦ πρεσβυτέρου Δημητρίου καὶ τοῦ νεωτέρου Κωνσταντῖνου, τοῦ διακεκριμένου ἐν Κωνσταντινουπόλει λογιῶν. Ἐν Παρισίαις ὁ Βασιάδης, σκεφθεὶς, ὅτι ἐκμανθάνων ἐπιστήμην ἀνεξαρτησίαν διδούσαν μᾶλλον ὠφέλιμος τῷ ἔθνει αὐτοῦ νὰ γίνηται δύναται, ἐνεγράφη φοιτητῆς τῆς ἱατρικῆς σχολῆς καὶ διήκουσε τὰ μαθήματα αὐτῆς μέχρι τοῦ 1855. Διατριβὰς δὲ δύο εἶτι ἔτη ἐν Παρισίαις καὶ Βάδεν-Βάδεν, ἠσχολεῖτο περὶ τὴν μελέτην τῶν δοκιμωτάτων ποιητῶν καὶ πεζογράφων τῶν ξένων φιλολογικῶν.

Τῷ 1858 ἀπῆλθεν εἰς Βερολίνον, ὅτε, ἐορταζομένης τῆς πεντηκονταετηρίδος τῆς καθηγησίας τοῦ περιωνύμου φιλολόγου τῆς Γερμανίας καὶ ἐπιφανοῦς ἑλληνοστοῦ Ἀύγουστου Böckh, οἱ αὐτόθι Ἕλληνας φοιτηταὶ, μέλλοντες νὰ ἐπιδώσιν τῷ ἐπιφανεῖ ἀνδρὶ προσφώνησιν ἀνέθηκαν τῷ Βασιάδῃ τὴν σύνταξιν αὐτῆς. Ἡ προσφώνησις αὕτη, ἐπιδοθεῖσα, ἐδημοσιεύθη εἶτα μετὰ τῶν ἄλλων τοιούτων, διαφόρων διατριβῶν καὶ συγχαρητηρίων ἐν ἰδίῳ τόμῳ.

Ὁ Βασιάδης ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς πρωσικῆς πρωτεύουσας ἠχροάσατο τῶν μαθημάτων, ἐν τῇ ἱατρικῇ καὶ ἐν τῇ φιλοσοφικῇ σχολῇ. Ὑποστάς δὲ τῇ 13 ὀκτωβρίου τὰς κεκατονισμένας ἐξετάσεις, καθ' ἃς ὑπεστήριξε τὸ θέμα τῆς ἐναϊσμοῦ αὐτοῦ διατριβῆς «De veterum Graecorum Gymnastica», ἀνηγορεύθη διδάκτωρ τῆς ἱατρικῆς.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΗΡΟΚΛΗΣ ΒΑΣΙΑΔΗΣ

Ἐπανελθὼν δὲ τῷ 1859 εἰς Ἀθήνας μετὰ περιήγησιν ἀνά τὴν Εὐρώπην ἐπιμόνων προὔρρεπετο ὑπὸ τῶν φίλων αὐτοῦ, τῶν αἰδιδίμων Φαρμακίδου, Κ. Ἀσωπίου καὶ Φιλίππου Ἰωάννου, ὅπως μείνῃ ἐν αὐταῖς καὶ ἀναλάβῃ μαθήματα ἐν τῇ Φιλοσοφικῇ σχολῇ τοῦ Πανεπιστημίου. Ἄλλ' ὁ ἀνὴρ φρονῶν ὅτι οὐχὶ πάντες οἱ λόγιοι ἔπρεπε νὰ μένωσιν ἐν τῇ πρωτεύουσῃ τοῦ Ἑλλ. Βασιλείου, ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν.

Ἐν τῇ πόλει δὲ ταύτῃ Βασιάδης ἀρξάμενος τῶν φιλολογικῶν καὶ παιδευτικῶν αὐτοῦ ἐνεργειῶν, δὲν περιωρίσθη μόνον εἰς τὴν μεγάλου πόλιν ταύτην, ἀλλὰ τὰς ἐνεργείας αὐτοῦ ἐξέτεινεν εἰς πάσας τὰς ἐπαρχίας τοῦ ὀθωμανικοῦ κράτους, ὅπου Ἕλληνες οἰκοῦσιν, ἀγωνιζόμενος νὰ συνενώσῃ πάντας πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπόν, ἥτοι πρὸς ἀνάπτυξιν καὶ διάδοσιν τῶν Ἑλλην. γραμμάτων, δι' ὧν προσεδόκα τὴν ἀναμόρφωσιν καὶ καλλιγενεσίαν σύμπαντος τοῦ Ἑλληνικοῦ. Συγκεντρώσας δὲ τοὺς ὁπαδοὺς τοῦ λογίου καὶ τοῦ κερδίου Ἐρμού Ἰδρυσ μετὰ τῶν κυριωτάτων ἐξ αὐτῶν τὸν πρῶτον πανελλήνιον Σύλλογον, Ἐκ παιδεύτικῶν Φροντιστήριον ἐπικληθέντα, οὗ σκοπὸς ἀνεγράφετο « ἡ διάδοσις τῶν γραμμάτων ἐν γένει εἰς τοὺς ἐν τῷ Ὄθωμανικῷ Κράτει ὀρθοδόξους λαοὺς, καὶ μάλιστα εἰς τὸ γυναικεῖον φύλον, ἄνευ διακρίσεως καταγωγῆς ἢ γλώσσης. » Τὸ Ἐκπαιδευτικὸν τοῦτο Φροντιστήριον, ὅπερ σύμβολον εἶχε τὸ « ἐκ μιᾶς πνέομεν Μαρτὺς », ἀνέστειλε τὰς ἐργασίας αὐτοῦ, τὸ μὲν ἔνεκα τῶν τότε (1861) ἐπικρατουσῶν πολιτικῶν περιπετειῶν, τὸ δέ, διότι ἀπιπυτῶντα θάπαναι πολλά. Ἄντ' αὐτοῦ δὲ ἰδρυθῆναι ὁ Ἑλληνικὸς Φιλολογικὸς Σύλλογος, οὗ ὁ πρῶτος τῆς πρώτης τριάδος τῶν ἰδρυτῶν ἐγένετο ὁ Βασιάδης τῷ 1861. Ὁ Φιλολογικὸς Σύλλογος ὑπῆρξε τὸ πρότυπον τῶν πολλῶν μετ' αὐτὸν ἰδρυθέντων συλλόγων καὶ ἀδελφοτήτων καὶ ὁ πατὴρ αὐτῶν, καὶ σπουδαίως ἐπέδρασεν εἰς τὴν ἀπὸ ἐννεακαί εἰκοσίων ἐτῶν πνευματικὴν κίνησιν τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους. Ἐκτὸς δὲ τοῦ πατρὸς τούτου τῶν συλλόγων, τῇ ἀμέσῃ ἐνεργείᾳ τοῦ Βασιάδου, ἰδρυθῆσαν οἱ σύλλογοι Ἐρατικῶς, Ἡπειρωτικῶς, ὑπερτῆς γυναικειᾶς παιδεύσεως, ἱερατικῶς καὶ τὰ διδασκαλεῖα Ζαρίφειαν ἐν Φιλίππουπόλει, Ζωγράφειαν ἐν Κεσσορατίῳ τῆς Ἡπείρου, καὶ Ζάππειον ἐν Κωνσταντινούπολει. Ἐν πᾶσι δὲ τούτοις ἀρωγούς καὶ συναγωνιστὰς ἔσχεν ὁ Βασιάδης τοὺς Γεώργιον Ζαρίφην, Ἀνδρέαν Βαλλιᾶνον, Ζαννὴν Στεφάνοβικ, τὸν μέγαν εὐργέτην τοῦ ἔθνους Κωνσταντῖνον Ζάππαν καὶ ἰδίᾳ τὸν φιλόμουσον Χρηστάκη Β. Ζωγράφον, συμπατριώτην αὐτοῦ, δὲ ἐγένετο αὐτῷ ὅτι οἱ αἰδιδίμοι Ζωσιμάδοι τῷ Κοραῆ.

Οἱ Ἕλληνες τῆς Κωνσταντινούπολεως δις ἀνέθηκαν αὐτῷ, ὅπως ἐκπροσωπήσῃ αὐτοὺς ἐν Ἀθήναις τὸ μὲν πρῶτον κατὰ τὸ 1861, ἵνα συγχαρῆ τῇ βασιλεύσει Ἀμαλίας ἐπὶ τῇ διασώσει αὐτῆς, τὸ δὲ κατὰ τὸ 1888, ἵνα ἐν ὀνόματι αὐτῶν συγχαρῆ τῷ βασιλεῖ Γεωργίῳ ἐπὶ τῇ ἐορτῇ τῆς εἰκοσιπενταετηρίδος τῆς βασιλείας αὐτοῦ καὶ ἐπιδῶ αὐτῷ πολυτελέστατον λεύκωμα ἐνῶ προσφώνησι αὐτῶν κατάλληλος ὑπῆρχεν. Κατὰ τὴν πρώτην ἀντιπροσωπείαν τῷ Βασιάδῃ ἀπενεμήθη τὸ παράσημον τοῦ ἀργυροῦ σταυροῦ τοῦ τάγματος

τῶν ἵπποτων τοῦ Σωτήρος. Ὁ δὲ Ἑλληνικὸς Φιλολογικὸς Σύλλογος ἐν Κωνσταντινούπολει δύο ἐπίσης ἐνέθηκεν αὐτῷ ἀντιπροσωπείας, τὴν μὲν τῷ 1879 ἐν τῷ ὑπὸ τοῦ ἐν Ἀθήναις Φιλολογικοῦ Συλλόγου Παρνασσοῦ συγκληθέντι συνεδρίῳ τῶν ἐλληνικῶν συλλόγων καὶ ἀδελφοτήτων, τὴν δὲ ἐν ταῖς ἐορταῖς τοῦ ἐν Ἀθήναις Πανεπιστημίου ἐπὶ τῇ ἐορτῇ τῆς πεντηκονταετηρίδος ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως αὐτοῦ. Ἐν τῷ συνεδρίῳ τῶν Συλλόγων ἀνέγνω πραγματεῖαν περὶ γυμναστικῆς, δημοσιευθεῖσαν ἐν τῷ τόμῳ τῶν πρακτικῶν τοῦ Συνεδρίου μετ' ἄλλης τινὸς αὐτοῦ ἐκτενῶς πραγματείας περὶ τῶν ἔργων τοῦ ἐν Κωνσταντινούπολει Ἑλλ. Φιλ. Συλλόγου.

Πλὴν δὲ τῶν πραγματειῶν τούτων καὶ τῆς ἐμπροσθεν μνησθείσης Δημοσθένους ἐκδόσεως ὁ Βασιάδης συνέγραψεν καὶ ἄλλα πολλά, ποικίλα καὶ σπουδαῖα, ὧν τινὰ μὲν ἐδημοσιεύθησαν, μάλιστα διὰ τοῦ περιοδικοῦ συγγράμματος τοῦ ἐν Κωνσταντινούπολει Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου, ἄλλα δὲ κατεστράφησαν ἐν τῇ κατὰ τὸ 1870 ἐπισυμβάσῃ ἐν Σταυροδρομίῳ τῆς Κωνσταντινούπολεως πυρκαϊᾷ, καὶ ἄλλα μένουσιν ἀνέκδοτα. Ἐνεκα ἐλλείψεως χώρου, ἀδυνατοῦντες ν' ἀναγράψωμεν ἐνταῦθα ἕκαστον τῶν δημοσιευθέντων ὑπ' αὐτοῦ, σημειούμεθα γενικῶς μόνον ταῦτα: τὰ ἔργα αὐτοῦ ὑπῆρξαν (α) προλαλῆαι καὶ προσφωνήσεις κατὰ διαφόρους καιροὺς ἀπαγγελλεῖσθαι καὶ ἰδίᾳ κατὰ τὴν ἀνάληψιν τῆς προεδρικῆς ἑδρας τοῦ ἐν Κωνσταντινούπολει Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου, οὗ ἐξῆκτις προήδρευσε καὶ οὗ τὴν εἰκοσιπενταετηρίδα αὐτὸς πρὸς τριετίας ἐτέλεσεν οὐχὶ μὲν ὡς ἐνήργησε δι' ἐπιστημονικὸν συνεδρίον, ἀπαγορευθέντος τούτου κατὰ τὴν τελευταίαν ὥραν ὑπὸ τῆς ὀθωμ. Κυβερνήσεως, ἀλλ' ἐν πολλαῖς ἐκδηλώσεσι σεβασμοῦ καὶ ἐκτιμῆσεως ὑπὸ τε τῶν ἡμετέρων καὶ ξένων σοφῶν β) προεδρικοὶ λόγοι ἀπαγγελλέντες διδόντος λόγον τῶν κατὰ τὴν προεδρείαν αὐτοῦ πεπραγμένων γ) πραγματεῖαι περὶ διαφόρων θεμάτων, ἃς ἀνέγνω ἐν ταῖς συνεδρίασι τοῦ Ἑλλ. Φιλ. Συλλόγου ἢ ἄλλων ἰδρυμάτων δ) διαλέξεις γενόμεναι ἐν τῷ Ἑλλ. Φιλ. Συλλόγῳ ἢ ἄλλοις συλλόγοις ἢ ἀδελφότησι ε) ἐκθέσεις περὶ διαφόρων παιδευτικῶν ἢ φιλολογικῶν διαγωνισμάτων καὶ θεμάτων κοινῇ μετ' ἄλλων ἢ παρ' αὐτοῦ μόνον γενόμεναι.

Πάντα ταῦτα εἰσὶ περὶ τὰ ἐξήκοντα. Ἰδίᾳ δὲ μνησίας ἄξια εἶναι ὁ κατὰ Ὀκτώβριον τοῦ 1872 ἐν τῇ πρώτῃ συνεδρίᾳ τοῦ Ἐρατικοῦ Φιλεκπαιδευτικοῦ Συλλόγου ἐν Κωνσταντινούπολει λόγος Ἐρατικῶς ἢ τοῦ περὶ τῆς ἀρχαίας Ἐρατικῆς καὶ τῶν λαῶν αὐτῆς, καὶ ἡ ἐν τῷ 15 τῷ τόμῳ τοῦ Ἑλλ. Φιλ. Συλλόγου δημοσιευθεῖσα σπουδαιότατη καὶ ἐκτενὴς πραγματεία, ἡ ἐπιγραφομένη Εἰσαγωγὴ εἰς τὴν Ἑλλ. παιδείαν καὶ τὸν Ἑλλ. πολιτισμόν.

Ὁ Βασιάδης πολλαὶ καὶ σπουδαῖαι παρασχὼν τῷ Ἑλληνικῷ ἔθνει ὑπηρεσίας μάλιστα ἐν τῇ ἐκπαιδεύσει αὐτοῦ, γνωστὸς ἐγένετο καὶ τοῖς ἐν τῇ λοιπῇ Εὐρώπῃ καὶ ἰδίᾳ τοῖς Ἑλληνισταῖς, διότι οὗτος οὐ μόνον τὴν συνένωσιν τῶν ὁμογενῶν ὁπαδῶν τοῦ Λογίου καὶ κερδίου Ἐρμού ἐπέδιδωκεν, ἀλλὰ καὶ τὸν σύνδεσμον τῶν Ἑλλήνων λογίων πρὸς τοὺς Ἑλληνιστὰς, οὗς κατὰ πνεῦμα συγγενεῖς αὐτῶν ἠγεῖτο.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΧΡΕΟΝΙΚΑ

ΑΝΑΛΕΚΤΑ

Τὸ δυσκολώτερον πρόσωπον. Κατὰ τὸν παρελθόντα χειμῶνα ἢ ἄλλοτε περιλάλητος ἦτο ποῖος Ῥιστόρη, νῦν μακρησία Γρίλλο, παρίστατο εἰς ἐσπερίδα τοῦ ἐν Ῥώμῃ γάλλου πρέσβους συνοδεύουσα τὴν κόρην τῆς. Ἡ οἰκοδέσποινα ἰδοῦσα αὐτὴν καθήμενὴν εἰς τινα γωνίαν καὶ βυθισμένην εἰς σκέψεις, τὴν πλησιάζει καὶ ἀστεννομένη τὴν ἐρωτᾷ: — Τί πρόσωπον μελετᾶτε καὶ εἰσθε τόσον συλλογισμένη; — Τὸ δυσκολώτερον καὶ τραγικώτερον πρόσωπον ἀπὸ ὅσα ἔγω ὑποκρίθῃ εἰς τὸ θεατρικόν μου στάδιον, ἀπαντᾷ μελαγχολικῶς μειδιῶσα ἢ Ῥιστόρη, τὸ πρόσωπον μητρὸς ἢ ὅποια ξενυκτᾷ εἰς τοὺς χοροὺς διὰ νὰ συνοδεύῃ τὴν κόρην τῆς.

Ἰατρικὸν ἀνέκδοτον. Περὶ τοῦ πρό τινος ἀποθανόντος ἐν Χάλλῃ τῆς Πρωσσίας διασήμεου χειρουργοῦ Φόλκμαν ἀναφέρονται πλείστα ἀνέκδοτα μαρτυροῦντα τὴν ἀγαθότητα τοῦ ἀνδρός, ἥτις ἦτο ἴση πρὸς τὴν ἐπιστημονικὴν αὐτοῦ εὐφυίαν. Ἐν ἐκ τῶν μάλλον χαρακτηριστικῶν εἶνε καὶ τὸ ἐξῆς: Πτωχὴ γυνὴ πάσχουσα παρουσιάσθη μίαν ἡμέραν εἰς τὸν οἶκον κατὰ τὴν ὥραν τῆς ὑπόδοχῆς ὁ Φόλκμαν ἀπεφάνθη ὅτι ἔπρεπε νὰ ὑποστῇ μικρὰν ἐγχείρησιν ἀμέσως καὶ ἐτέλεσε ταύτην. Ἡ πάσχουσα ἀναχωροῦσα ἀφῆκεν ἐπὶ τῆς τραπέζης ἐν χαρτονόμισμα πέντε μαρκῶν. Ἄλλ' ὁ ἰατρὸς παρατηρήσας τοῦτο ἐσπευσεν ἐνῶ αὐτὴ ἔκλειε τὴν θύραν τοῦ δωματίου καὶ κρατήσας ἀπὸ τῆς χειρὸς εἶπε: — Κυρά μου, σταθῆτε λοιπὸν νὰ σας δώσω τὰ ρέστα ἀπὸ τὸ ἐκατόμαρκόν σας. Καὶ πρὶν ἢ γυνὴ συγχυσθεῖσα προσβάσῃ ν' ἀπαντήσῃ ἔθεσεν ἐν τῇ παλάμῃ αὐτῆς δεκάδας τινὰς μαρκῶν.

Γάμος διὰ λαχείου. Μόνον εἰς ἀμερικανῶν κεφαλῇν ἦτο δυνατόν νὰ καταβῇ τοιαύτη παράδοξος ἀπόφασις, ἡ ἐκλογή νόμφης διὰ λαχείου κατὰ τὸν ἐξῆς τρόπον: Ὁ ὑποψήφιος γαμβρὸς συνέλεξε ἑκατοντάδας ὄλας ἀπαντήσεων εἰς τὴν περὶ γάμου ἀγγελίαν ἣν ἐδημοσίωσεν εἰς τὰς ἐφημερίδας κατὰ τὸ ἐπικρατοῦν ἐν τῇ δικτικῇ Εὐρώπῃ καὶ Ἀμερικῇ ἔθιμον, ἔρριψεν αὐτάς ἀναμῖς εἰς κληρωτίδα, χωρὶς νὰ ἐξετάσῃ τὸ ζήτημα τῆς προικῆς, τῆς ἡλικίας, τῆς καλλονῆς, τῆς υγείας ἐκείνη δὲ εἰς ἣν ἔλαχεν ὁ ἀριθμὸς 77 κατὰ τὴν ἐκκύβεισιν ἐγένετο σύζυγός του. Ὁ παράδοξος ἀμερικανὸς προέβη εἰς τὸ μέσον τοῦτο, διότι ἐπίσθη ὅτι ἡ ἐκλογή συζύγου δὲν εἶνε ποσῶς ἀσφαλῆς, πάντοτε δὲ εἶνε ζήτημα τύχης. Αὐτὸς λοιπὸν κατέφυγεν ἄνευ ἐπιφυλάξεως εἰς τὴν τύχην. Ἴσως δὲν μετενόησε.

Φιλολογικά. Ἐν τῷ τελευταίῳ φύλλῳ τῆς «Βερολιναικῆς φιλολογικῆς ἐφημερίδος» (Berliner philologische Wochenschrift) ὁ J. Hirschfeld ἐδημοσίωσεν τὸ πρῶτον μέρος μελέτης αὐτοῦ περὶ τῆς ἱστορίας τῆς γεωγραφίας παρὰ τοῖς νεωτέροις Ἕλλησιν. Πολλάκις ὑποδείκναι ὅτι οἱ περὶ τὴν γεωγραφίαν τῆς Ἑλλάδος ἀσχολούμενοι ὀφείλουσιν ἀναγκαστικῶς νὰ γινώσκωσι καὶ τὰ ὑπὸ τῶν καθ' ἡμᾶς Ἕλλησιν γεωγραφηθέντα, ὁ Hirschfeld ἐκφράζει τὴν μεγάλην αὐτοῦ χαρὰν, διότι εἰς τὸ δυσχερές τοῦτο ἔργον τὰ μέγιστα ὑπόβοηθεῖ τοὺς επιστήμονας ἢ ἐσχάτως ὑπὸ τοῦ Ἄντ. Μηλιαράκη ἐκδοθεῖσα «Νεοελληνικὴ γεωγραφικὴ φιλολογία.» Μεγίστην ὀφείλομεν, γράφει, ευγνωμοσύνην εἰς τὸν συγγραφέα διότι ἀνέλαβε τὸ κοπιώδες καὶ ἀχαρὶ ἔργον τῆς συντάξεως βιβλιογραφικοῦ καταλόγου τῶν ἀπὸ τοῦ 1800-1889 γεωγραφηθέντων ὑπὸ Ἑλλήνων, ἅξια δ' ευγνωμοσύνης εἶναι ἐπίσης καὶ ἡ ἱστορικὴ καὶ ἐθνολογικὴ ἑταιρεία τῆς Ἑλλάδος ἡ ἀναδεδειχθεῖσα τὴν ἐκδοσὴν τοῦ ἔργου τούτου καὶ μετὰ σπανίας τυπογραφικῆς φιλοκαλίας συντελέσασα αὐτὴν διότι οὕτω ἡ ἑταιρεία οὐ μόνον εἰς τὸν συγγραφέα παρέσχε νέον καὶ αἰδίων τίτλον τιμῆς, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐρευνητὰς ἀπέλλαξεν ἀπὸ τοῦ δυσάρεστου ἐνδοιασμοῦ, εἰς ὃν περιήρουν ἀμοιροῦντες ἀκριβοῦς γνώσεις τῶν προτέρων ἐργασιῶν τοῦ λοιποῦ οὐδεὶς φόβος μὴ κοπιῶμεν ἐπὶ ματαίῳ πρὸς ἀναζητήσιν γνωστῶν ἢ ἤδη πραγμάτων, ἀλλὰ ἢ δυνάμεθα νὰ ἐπωφελώμεθα ἐκ τῶν πορισμάτων τῶν ἐρευνητῶν τῶν πρὸ ἡμῶν γραψάντων. — Μετ' ἀνάλυσιν δὲ τοῦ καταλόγου τοῦ Μηλιαράκη ἐξετάζει ὁ Hirschfeld τὰς ἐπὶ τουρκοκρατίας γεωγραφικὰς ἐργασίας τῶν Ἑλλήνων, ἀρχόμενος ἀπὸ τοῦ γεωγραφικοῦ πίνακος τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ὃν ὁ Κερκυραῖος Νικόλαος Σοφριανὸς ἐξέδωκε τὸ πρῶτον τῷ 1540.

Πολλὰς χάριτας ὀφείλει ἰδιαιτέρως ἡ Ἑστία εἰς τὸν σοφὸν συγγραφέα τῆς μελέτης ταύτης, διὰ τὴν εὐφροσύνην μνησιν, ἣν κάμνει περὶ αὐτῆς, γράφων ἐπὶ λέξει ταῦτα: « Ὑπερ πάντων ἄλλο περιοδικὸν δημοσίευμα, ἡ Ἑστία παρέχει πιστὴν εἰκόνα τῆς πνευματικῆς ἐν Ἑλλάδι κινήσεως, τούτου δ' ἔνεκα λυπηρότατον εἶναι ὅτι ἐν οὐδεμιᾷ βιβλιοθήκῃ τῆς Γερμανίας ὑπάρχει σειρὰ αὐτῆς. »

— Ἐξεδόθη εἰς ἴδιον τόμον ἐκ 500 περίπου σελίδων τὸ ἐν ἐπιφυλλίδι τῆς Vie Populaire δημοσιευθὲν νεώτατον ἔργον τοῦ Ζολᾶ « Τὸ ἀνθρώπινον κτήνος » τοῦ ἔργου τούτου ἐξεδόθη ταυτοχρόνως καὶ γερμανικὴ μετάφρασις.

Ἀρχαιολογικά. Τυπωθέντα εἰς ὀλίγα ἀντίτυπα ἐν Λιψία παρὰ τῷ Βρόκχαλας διενεμήθησαν ἀντὶ χειρογράφου τὰ πρωτόκολλα τῶν συζητήσεων τοῦ Σλείμαν καὶ τοῦ Βαϊττιχερ, περιλαμβάνοντα τὰ κατὰ τὴν ἐπιτόπιον ἐξέτασιν τοῦ Ἰλίου, πρὸς διαλευκάνωσιν τοῦ ζητήματος ἂν τὸ ὁμηρικὸν Ἴλιον ἔκειτο ἐν τῇ θέσει μίαν τῶν ὑπὸ τοῦ Σλείμαν ἀνασκαφῶν ἐπαλλήλων πόλεων, ἢ ἂν ἡ πόλις ἦν ὁ Σλείμαν θεωρεῖ ὡς τὸ ὁμηρικὸν Ἴλιον ἦτο ἀπλῶς νεκρόπολις, ἥτοι τόπος ταφῆς τῶν καιομένων νεκρῶν, ὡς ἰσχυρίζεται ὁ Βαϊττιχερ.

— Κατὰ τὴν πανηγυρικὴν συνεδρίαν τῆς Πρωστικῆς ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν, τὴν εἰς μνήμην Φρειδερίκου τοῦ Β' κατ' ἔτος γινομένην, ἀνεκοινώθησαν ὑπὸ διαφόρων ἀκαδημαϊκῶν τὰ κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος πεπραγμένα ὑπὸ τῆς ἀκαδημίας. Ἐκ τῶν ἀνακοινώσεων τούτων ἀρῶμεθα τὰς ἐπομένας πληροφορίας ἀναφερομένας εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ἀρχαιότητα. Ἡ τύπωσις τοῦ

Α' τόμου τῶν ἐπιγραφῶν τῆς Βορείου Ἑλλάδος εἶναι ἀρκοῦντως προεχωρημένη, ἐπίσης δὲ προεχώρησε κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος καὶ ἡ ταξινομήσις τῆς ὕλης τοῦ Β' τόμου. Ἐπαρτώθη δ' ἡ τύπωσις τοῦ τόμου τῶν Ἑλληνικῶν ἐπιγραφῶν τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Σικελίας, ἐν παραρτήματι δὲ τοῦ τόμου τούτου θὰ προστεθῶσι καὶ αἱ ἐν Γαλλίᾳ, Γερμανίᾳ καὶ Ἀγγλίᾳ εὑρεθεῖσαι Ἑλληνικαὶ ἐπιγραφαί. Τῆς δ' ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Ἰμμορφ Βλοῦμερ ἐκδιδομένης Συλλογῆς νομισμάτων (Corpus nummorum) εἶναι σχεδὸν ἑτοιμὸν τὸ μέρος τὸ περιλαμβάνον τὰ ἀρχαῖα νομίσματα τῆς βορείου Ἑλλάδος· ὁ δ' εἰς τὴν συλλογὴν ταύτην συνεργαζόμενος Ἕλληνας νομισματολόγος κ. Σβορώνος ἀπεπεράτωσε κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος τῆς ἐξέτασιν τῶν νομισματικῶν μουσείων ἐν Παρίσι, Ἀμστελδάμῳ, Ἀγγί, Λονδίῳ, Ὁξφόρδῃ, Κανταβριγίᾳ, Δούραμ, Γλασκώθῃ καὶ Μονάχῳ. Τῆς συλλογῆς τέλος τῶν ὑπομνηματιστῶν τοῦ Ἀριστοτέλους οὐδεὶς τόμος ἐξεδόθη, διότι, καίπερ πολὺ προχωρήσασα, δὲν ἀπεπεράτωθη ὅμως ἡ τύπωσις τῶν περιεκτικωτάτων τόμων Α' καὶ Β'.

Καλλιτεχνικά. Κατὰ τὸ τρέχον ἔτος θὰ γείνη ἐν Βέρνη ἡ πρώτη « Ἑλβετικὴ καλλιτεχνικὴ ἔκθεσις » ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ ὁμοσπονδιακοῦ Συμβουλίου. Ἡ ἔκθεσις ὁ ἀρχίσει τὴν 1 Μαΐου καὶ θὰ διαρκῆσῃ ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας, θὰ γείνωσι δὲ ἐν αὐτῇ δεκτὰ μόνον ἔργα Ἑλβετῶν καλλιτεχνῶν ἢ ἀλλοδαπῶν ἐν Ἑλβετίᾳ ἀποκατεστημένων.

Θεατρικά. Τὸ νέον μεγαλοπρεπὲς θέατρον τοῦ Χι-κάγο ἐν Β. Ἀμερικῇ ἐνεκαίνισθη ἐσχάτως ὑπ' αὐτῆς τῆς Πάττη, ἣτις ἔψαλεν ἐν ἀρχῇ τῆς πρώτης παραστάσεως τὸ σαϊμπῆριον ἄσμα « Home sweet home ». Τὸ θέατρον τοῦτο εἶνε τὸ μεγαλύτερον καὶ πλουσιώτερον τῆς ὑψηλοῦ δυνάμενον νὰ περιλάβῃ ἀνέτως 5000 θεατᾶς. Ἡ διακόσμησις αὐτοῦ ὑπὸ καλλιτεχνικῆν ἔποψιν εἶνε θαυμασία· στυλοὶ μαρμάρειοι, ψηφιδωτά, τοιχογραφίαι, ἀνάγλυφα, κοσμήματα ἐκ μετᾶλλων καὶ κρυστάλλων πληροῦσι τὸ ἐσωτερικὸν αὐτοῦ, ἀληθῆ ἔργα τέχνης καὶ ἐν αὐταῖς ταῖς λεπτομερείαις. Δεκαεξήμιςτοι ἤλεκτρικοὶ λαμπτήρες φωτίζουν ἐν αὐτῷ καὶ ἑνδεκά ἄτμομηχαναὶ ἐργάζονται διαρκῶς πρὸς παραγωγὴν τοῦ ἤλεκτρικοῦ φωτός. Πάντες οἱ σκηνοὶ μηχανισμοὶ εἶνε ἐντελέστατοι.

Νεκρολογία. Τῇ 14/26 Φεβρουαρίου ἀπέθανεν ἐν Βερσαλλίαις ὁ Ἐδουάρδος Σαρτὼν (Charbon), γάλλος γεωρυσιαστῆς, γεννηθεὶς τῇ 29/11 Μαΐου 1807. Ὁ Σαρτὼν κατὰ τὸν μακρὸν αὐτοῦ βίον εἰργάσθη μετὰ ζήλου καὶ φιλοπονίας πρὸς διάδοσιν ἐπιστημονικῶν, ἱστορικῶν καὶ πρακτικῶν γνώσεων παρὰ τῷ λαῷ. Ἐν ἔτει 1833 ἴδρυσεν τὸ Magasin pittoresque, τὸ πρῶτον ἐν Γαλλίᾳ ἐκδοθὲν εἰδωλον περιοδικὸν σύγγραμμα, διήθυσεν δὲ τοῦτο ἐπὶ πεντηκονταετίαν περίπου. Μετὰ δεκαετίαν δὲ μετέσχε τῆς ἐκδόσεως τῆς Illustration, καὶ τῷ 1860 ἴδρυσεν τὸ περιοδικὸν σύγγραμμα Tour du monde καὶ τὴν συλλογὴν Bibliothèque des merveilles. Ἐγραψε δὲ καὶ διάφορα συγγράμματα, ὧν ἐν συγχινητικώτατον Histoire de trois pauvres enfants ἔχει μεταφρασθῆ καὶ ἑλληνιστί. Εἰς τὴν πολιτικὴν ἀνεμίχθη ἀπὸ τοῦ 1848, χρηματίσας γενικὸς γραμματεὺς τοῦ ὑπουργείου τῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ εἶτα πληρεξούσιος, μετὰ δὲ τὴν πτώσιν του Ναπολέοντος ἐξελέχθη βουλευτῆς καὶ μετὰ ταῦτα γεωρυσιαστῆς.

ΠΑΝΤΟΙΑ

Ἡ μητρόπολις τοῦ Στρασβούργου ἤρχεισε νὰ φωτί-ζεται δι' ἤλεκτρικοῦ φωτός. Εἶνε δ' ὁ πρῶτος καθολικὸς ναὸς εἰς ὃν εἰσῆχθη τὸ ἤλεκτρικὸν φῶς καὶ ἡ ἐπιτυχία ὑπῆρξε πλήρης. Εἰς προτεσταντικὸς ναοὺς τὸ ἤλεκτρικὸν φῶς εἶνε πρὸ πολλοῦ ἐν ἐνεργείᾳ.

— Ἐκ δηγμάτων φαρμακερῶν ὄφρων ἀπέθανον ἐν Ἰνδίας κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος 1165 ἄνθρωποι καὶ 81 κτήνη, κατεσπαράχθησαν δὲ ὑπὸ θηρίων 65 ἄνθρωποι καὶ 2,252 κτήνη. Ὑπὸ τῆς Ἰνδικῆς κυβερνήσεως ἐδόθησαν ὡς ἀμοιβαὶ 12,754 λίραι διὰ τὸν φόνον 389,472 ὄφρων καὶ 961 θηρίων.

— Ἐχθεσις ποδηλάτων θὰ γείνη κατὰ ἔτος τοῦτο ἐν Λονδίῳ. Ὑπὲρ τὰ τρισχίλια ποδήλατα διαφόρων συστημάτων θὰ ἐκτεθῶσι καὶ θὰ γείνωσι συγκριτικαὶ δοκιμασίαι περὶ στερεότητος, ἐλαστικότητος καὶ ταχύτητος ἐκάστου.

— Ἡ πρεσβυτέρα γυνὴ τῆς Βιέννης καὶ ἴσως ὀλοκλήρου τῆς Αὐστρουγγαρίας καλουμένη Μαγδαληνὴ Πόντσα ἀπέθανε κατ' αὐτὰς ἐν ἡλικίᾳ 115 ἐτῶν. Ἡ ἀποθανούσα ἐζήτησε συμβουλὴν ἱατροῦ τὸ πρῶτον ἐν ἡλικίᾳ . . . 109 ἐτῶν.

ΑΙ ΕΙΚΟΝΕΣ

Ἡ λευκὴ περιστέρα, εἰκὼν Α. Σάιφερτ. Πλαστικωτάτη ἀπεικόνισις τῆς παρθενικῆς ἀγνότητος, ἐπιχαίριτος εμειγμένης μετὰ τῆς ἀπαραίτητου γυναικείας φιλαρεσκείας. Ἐπὶ τῆς χειρὸς αὐτῆς πατεῖ πτερυγίζουσα λευκὴ περιστέρα — τῆς Ἀφροδίτης τὸ πτηνόν — ὡς πρῶτος τοῦ ἔρωτος ταχυδρόμος. Λευκὴ ἢ μορφή τῆς κόρης, λευκὴ ἢ περιβολὴ τῆς, λευκὰ τὰ πρὸ αὐτῆς ἄνθη, ὅλα λευκὰ, ἐνθυμίζουσι τὸ δημῶδες δίστιχον:

Ἄσπρ' εἶσαι κι' ἄσπρη φαίνεσαι κι' ἄσπρ' εἶν' ἡ φο-
[ρεσιά σου
Κι' ἄσπρα λουλούδια βγαίνουνε ἀπ' τὴν περπατησιά σου.

ΕΔΩ Κ' ΕΚΕΙ

Καλὴ συνεννόησις. Ἡ κυρία νηστεύουσα τὴν παρασκευὴν παρήγγειλεν εἰς τὴν γραίαν μαγεύρισαν νὰ ἰδῇ ἂν εὐρὴ εἰς τὴν ἀγορὰν γὰ ἰδουροπόδαρα. Ἡ μαγεύρισα ἐπανερχεται ἀπὸ τὴν ἀγορὰν καὶ δὲν φέρει τὰ παραγγελθέντα. — Κάτι ἀδειανή, κυρὰ Κατερίνα, δὲν εὐρήκες γαϊδουροπόδαρα; — Ὅχι, κυρία· εἶχαν μοναχὰ μοσχάρια!.

* Ἄδωρον δῶρον. Ἡ θεία ἐπανελθούσα ἐκ Παρισίων φέρει διάφορα παιγνίδια εἰς τοὺς μικροὺς ἀνεψιούς, μετὰ τῶν ἄλλων δὲ καὶ ἡ χηρότατον τύμπανον. Ἄφου ἐμοί-ρασε τὰ ἄλλα: — Τίνας τὸ δῶσόν τοῦ ταμποῦρλο; λέγει. — Δός το τοῦ Μίμη, ἀπαντᾷ ὁ πατήρ· εἶμαι βέβαιος πῶς θὰ τὸ σπάσῃ γρηγορώτερα ἀπὸ τοὺς ἄλλους.

Τὰ καλὰ τοῦ τηλεφώνου. — Ἄμα ἄκουσα αὐτά, τοῦ ἐφώναξα ὅτι εἶνε παλιάνθρωπος. — Καὶ δὲν σοῦ ἔδωκε καμμιά κατακεφαλιά; — Δὲν ἐφῆθανε... τοῦ τὸ ἐφώναξα μὲ τὸ τηλεφώνον.

ΤΡΕΙΣ ΓΝΩΜΑΙ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Ἡ σοβαρότης τῶν νεανίδων σπανίως εἶνε τόσον ἀθῶα ὅσον ἡ ζωηρότης των.

*

Αἰώνιος ἀποχαιρετισμὸς ἐν τῷ ἔρωτι εἶνε ἐκεῖνος ὅστις δὲν λέγεται.

*

Ἡ μήτηρ δεκά τέκνων δύναται νὰ δώσῃ ὀλόκληρον τὴν ψυχὴν τῆς εἰς ἕνασπον ἐξ αὐτῶν.

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΛΗ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Τὰ καθαρὰ μαντίλια δὲν ἐπιβάλλει μόνη ἡ εὐπρέπεια ἀλλὰ καὶ ἡ ὑγιεινὴ. Ἀπεδείχθη ὅτι ἡ βήξ, ἡ συνάγχη, ὁ πονόλαιμος, προέρχονται ἐκ τῆς εἰσπνοῆς μικροβίων, τὰ δὲ ἀκάθαρτα μαντίλια χρησιμεύουσι πολλάκις ὡς φοιτᾶται τούτων.